

انواخذنه - جاء هرة عن بينة و مرة عن شمس
النسبين - بالكسر استخراج الدرّة من البحر و
شقيب اللؤلؤ -

فصل الجيم

جبین جبین - بالعظم بغير حذو انقص منه و البهین
تشدید النون و هم الباء ایضا - بدولی و ترسندگه
جبان بالفتح بدل و قد عین الرجل فهو جبان رجع
ف اص ۲۰ و جبن بالضم ایضا فهو جبن و امراته جبان
ایضا كما قالوا حصان و رزان - و اجبته اسے
و جبت جباناً - و جبته ای نسبه اسے الجبن و نے
الحديث الولد جبته بخله - جبان جبانة بالفتح ید
فیما صحرا و تبین ای غلط - جبن بخراسیه و هم جبنان
عن بنی البهته و شمالها -

جحن جحن - بفتحین ناگوار و شدن کودک صبی
و جحن لغت منه (ع ک اف ۲) اجمان بفتح جیم
جحن ایضا بطی الشباب جحن گیاه کوتاه بے آسب
جحن رود میان ناوراد و نمر و خراسان جحان نام
جوسے بنام -

جدان - ذو جدان - بفتحین متسکرا از
متران حمیر -

جبران - جبرون سبالضم نرم شدن و عادت
کردن ستور بکاری ر ع ف اص ۲ و سوده و نرم
شدن جامه و رزه جبران بچه مار - و راه ناپیدا
شده جبران زمین درشت جبران جبرین جاسے خرم
خشک کردن جبران البعیر یا کسر پیش کردن خستراز
ندرج نام سخن جبران بفتحین ج جبران العود لقب شاعر
جبریان لغت فی البحر ایضا یعنی خمر جبرون بالفتح
و روازه از دمشق -

جشن - جوشن - بالفتح سیند زره و نام مروی
و سیاه شب و اول شب یقال جشن من اللیل
اسے صدره -

ججشن ججشن - بکسرین پنج صلیان - و نام صوفی
فرزدق -

ججشن ججشن - بکسب چشم - و نیام بیخ و نام جاسے
وزغ کلمه تاک انگور و جفته کی ازوی - و ایضا
کاسه بزرگ ججان بالکسر جنات بفتح ج - و ایضا
قبیلہ ازین و یقال ججشنیه الخیر الیقین بالفاء قال
ابن السکیت هو اسم نحر و لا لعل ججشیه بالفاء قال
ابو عبیدة فی کتاب الامثال هذا قول الاسمعی
و اما قول هشام بن اسکبیه ججشیه بالفاء و کان
من حدیثه ان خصم بن عمرو بن معاذیه بن عمرو
بن کلاب خرج و مع رجل من ججشیه یقال له الانفس
فخر لا منزلة لتمام البنی اسے الکلابی نقله و اخذ مالہ
و کانت عمته مخمرة بنت معاویہ تمکبه فی المراسم و تساله
قال الانفس (شعر) لتسائل عن خصم کل کرب
و عند ججشیه الخیر الیقین - قال و کان ابن اسکبیه
بهذا النوع من العلم اکبر من الاصمعی -

ججن ججانه - غزوه فقره جان جمع -

ججن جنون - پوشیدن (ع ف اص ۲) یقال
جن علیہ اللیل و جنه و اجنه بکسب
پیری و هو خلاف اللس الواحد منه ججی بکسرین
جن الرجل جنونا و یوانه شد و اجنه شد فهو جنون
القل ججن - و اما اجنه فی الجنون شاذ لایقاسر عا
لانه لا یقال فی المصر و ما اضربه جملة مجنونه اسے
طولیه و جن البعد جنونا اسے طال و التفت و خرج
زهره و جن الذباب ای کفر صوته لستعمل کلها محمولا
یقال کان ذلک فی جن شبابه ای فی اول شبابه یق

جشن - جوشن - بالفتح سیند زره و نام مروی
و سیاه شب و اول شب یقال جشن من اللیل
اسے صدره -

ججشن ججشن - بکسرین پنج صلیان - و نام صوفی
فرزدق -

ججشن ججشن - بکسب چشم - و نیام بیخ و نام جاسے
وزغ کلمه تاک انگور و جفته کی ازوی - و ایضا
کاسه بزرگ ججان بالکسر جنات بفتح ج - و ایضا
قبیلہ ازین و یقال ججشنیه الخیر الیقین بالفاء قال
ابن السکیت هو اسم نحر و لا لعل ججشیه بالفاء قال
ابو عبیدة فی کتاب الامثال هذا قول الاسمعی
و اما قول هشام بن اسکبیه ججشیه بالفاء و کان
من حدیثه ان خصم بن عمرو بن معاذیه بن عمرو
بن کلاب خرج و مع رجل من ججشیه یقال له الانفس
فخر لا منزلة لتمام البنی اسے الکلابی نقله و اخذ مالہ
و کانت عمته مخمرة بنت معاویہ تمکبه فی المراسم و تساله
قال الانفس (شعر) لتسائل عن خصم کل کرب
و عند ججشیه الخیر الیقین - قال و کان ابن اسکبیه
بهذا النوع من العلم اکبر من الاصمعی -

ججن ججانه - غزوه فقره جان جمع -

ججن جنون - پوشیدن (ع ف اص ۲) یقال
جن علیہ اللیل و جنه و اجنه بکسب
پیری و هو خلاف اللس الواحد منه ججی بکسرین
جن الرجل جنونا و یوانه شد و اجنه شد فهو جنون
القل ججن - و اما اجنه فی الجنون شاذ لایقاسر عا
لانه لا یقال فی المصر و ما اضربه جملة مجنونه اسے
طولیه و جن البعد جنونا اسے طال و التفت و خرج
زهره و جن الذباب ای کفر صوته لستعمل کلها محمولا
یقال کان ذلک فی جن شبابه ای فی اول شبابه یق

جشن
النسین

ججشن

ججن ججشن

جحن

جدان ججن

جبران ججن

ججشن
ججونه

له فی الصحاح الجبن و فی الصحاح یعنی کسب جانبیشالی - ولی بحر الجبر البهتیه - له زفاک شراخ ذریه المکر

خوشبوی مانند خون کسروج اصله المیز و یلین قسالم
 ابن قریول -
 بختی بختین مشدرة النون زن بد جماع -
 جذن بالکسر تنه و زنج و رخت جو زنه مولاة ابی اطفال
 ادبی جو زنه و جو ذان او ابن جو ذان صحابی -
 اجر حرن - قلب ارجون و بجناه -
 جازان - داو میست و زمین و مطب جزن ای جنبل
 یعنی ایزم خشک و سطر اجزن ج -
 جخته - بالفهم ما سیست گرد که دوز بانیه داروستان
 کرمان دت زندگان و اجناس ای صلیب -
 جعن ترنجیدی و سستی و فرد و شنگه پوست تون
 فغله غیر مستعمل و منه استفاق جو زنه و رطل جو زنه مرد کوتاه
 فز و جعن تلخ لحمه داشتند -
 جعاشن قبیله ایست در چین -
 جلن - حکایت صوت باب ذی سحر امین بر واحد
 بقول جلن و برود الآخر فیقول بلق -
 حلین و حلجان - یکسر هار و تنگ دل نبل -
 جهمان - کفمان حدیث من التالین -
 جیان - کشاد شمسیت باندس من این مالک
 و ابو جیان اما بالعربیة و قد نسب الی الی جیا میر
 جیان بالهله و وهیست باصفهان منوالمه بن الا علم
 الحنفی و موسی بن محمد بن جیان و محمد بن خلف بن جیان
 محتاتان -

حسن
 حخته حتن
 جذن
 جازن
 جخته حجن
 جعن
 جعاشن حطن
 جلن
 حرن
 حلجن
 جهمان
 جیان
 خردون
 حرن
 حشن

الاله کولین جنس و ریاردخل علیه الالفت و اللام
 ثم لا یكون مجذبت الالفت و اللام مکررة و بهو شاذ -
 حتن حتن بالفتح و الکسر قرین و حریف و یقال بها
 ختنان ای سیان فاذا تساویا فی الرمی او غیر ذلک
 و محتاتوا ای لشاد و ا - و کل اثنين لا یخالغان فهما
 متحاثان و ذنک النبل حتنی ای متساویة حتن اخر
 ای اشد - یوم حاتن ای مستواوله و آخره فی الحز -
 و الحتن المستوی الذی لا یخالفت لبعده بعضا - و حتنان
 حجن حجن لغتین کثری یقال صقر حجن الحما لب ای حجاب
 حجن بالکسر حجان دمانه آن و آنس یقال حجت الشی
 اچنه و حجنه ای جذبه بالحن - حجنه المنزل بالفهم کثری
 سرد و کشم و حجت انمام اذ اخرجت حجنه و هی حجنه
 بالفتح کوسه بکه و سه مقبرة و دور -
 حذن - حذنه لغتین و تشدید الذین گوش و
 بها حذتان -
 حرن - حرون - بالفتح حرون - و نام اسپه - و
 لقب مردی و بالفهم حرنی کردن دعوت من ۲ حرن
 بالکسر حرنی و حرن شدن (ع بعضها) محارین زنیوز
 که بر انگبین چسبیده باشد و یقال حرن فی المبع اذ لم
 یزد ولم یقصر حرن بالفتح و التشدید نام شهرک
 و النسب الیه حرنانی علی غیر قیاس -
 حردون - حردون - مثال برزون سوسمارت
 حزن حزن - بالفهم حزن لغتین اندوه خلافت اسطر
 (ع ک ان ۲) حزن حزن لغتان منه حزنه و حزنه
 اند و کین کرد و نمو مخزون - حزن زمین و رخت - و
 شهر ای عرب - و حی از انسان احتزن و حزن معنی
 حزد و نه بالفهم درشتی بقیم حرنی برخی فی الحزن بن الارض
 حرنیه بالفهم کوه و رشت حرن ج - حردون بالفهم کوه پند
 به حرنیه بالفهم عیال مرد که بجهت ایشان اندوه

خورد و یقال فلان لقیماً بالتحریم اذا رقی صوته -
 ححن ححن - بالفهم خوبی و نیکی لقیض تسحج
 حسان حج علی غیر قیاس و قد حسن الشی وان شکست
 خفتت الغنمة نقلت ححن الشی و لا یجوز ان یقل
 الغنمة الی الحار لانه خبر و انما یجوز النقل اذا کان بمعنی
 الملح او الذم - و رطل ححن کسین اتبلع و امرأة حننه و
 حنار و لا یقال رطل ححن لانه اسم نبت من غیر تذکره کما
 یقال غلام امرود و لا یقال جلریه مرد او قویذ کرمن غیره
 تانیت - حاسن ماه حستین آر استن و نیکی کردن -
 و به نیکی نسبت کردن - احسان نکوی کردن -
 یقال حسن الیه قوله نعم و احسن کما احسن الله لیک
 و احسن به لقوله لفاصله و قد احسن بی و هو بحسن الشی
 ای علیه احسان نیکی نمودن و نیکی داشتن یعنی
 نیکی بخلاف ستمه محاسن خلاف المساوی حسنی خلاف
 سوامی احسان بالفهم و التشدید احسن من احسن حسنة
 مؤنث و یقال انی احسن بک الناس و هذا طعام
 حخته بالفهم بالفصح حسان بالفصح نام ما وح حضرت
 رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فان جعلته
 فعلا من الحسن اجر نیه و ان جعلته فعلا من
 الحسن لم یجره و تصنیف فعال منه حسین و
 فعلا من حسان حتن حشین لیسران فاطمه
 زهره علیهم السلام و نام و ورگی توده و قال
 المبر و هاجیلان و ذکر الکلجه انما فی طریطنین -
 حشن - حشنة - بالکسر کینه و حشن استقا
 اسه اتن -

حصن حصن - بالکسر نیا حصون ج یقال
 حصن حصین - حصانة استوار می و استوار شدن
 (ع بعضها) حصین کرد اگر دشمن را بر آوردن حتن در
 حصن شدن احصان از حج استن مرد و محسن لغت اصاو

فصل الحاء

حصن حصین لغتین مرض تشنگی (ع ک ان ۲)
 حصن حبان لغت منه یعنی استسقا گرفته حصین ای استسقا
 حصن حننه بالکسر رطل ام حصین جانور کی و یقال لها
 ایضا حننیه و هی معرفه مثل ابن عرس و اسامته

هو واحد جاء على الفعل فهو فعل بالفتح وحصنت المرأة
هي حفت وحصناز وحصاني محضته بالفتح والكسر
فكل مترادفة معناته بالفتح لا غير وقرى قوله تعالى
فاذا حصنت جمولا هي زوجن حصن بالضم يارسا
زن روع لضمها فهي حصن وحصان بالفتح وحصنا
أيضا بنية الحصانة - وقرى حصان بالكسر بنية
الخصين والخصن حصنان شهره حصني بنسب اليه
ونسب البحراني الى البحر قال ليزيد بن سالمى والكسالى
الهمدي عن النسب الى البحر والى حصنين لم قالوا حصني
ويعراني فقال الكسالى كرموا اجتماع النونين -
حصاني وقلت انك مورا ان ليشبه النسب الى البحر
لم يقولوا بحرني ابو الخصين كنية روية حصنين نام
مروست -
حصن حصن - بالكسر كناية محض كذا كحصنا
الشيء وكرانه حيزه حصان كانه بالفتح النضج
وجاره حصن حصنا بالكسر وكرانه كرموا
وزير بال كرموا كرموا روية حصن
حاصنة واية وانه يجاسه او باشد ورتبه بچه و يقال
حصنت الرجل عن كذا اذا اخطت عنه واستبدت
به وروى - وحصنة عن حاجته حصنه بالضم اي حبسته
عنها وحصنة عن كذا مثله - وحصنت الشيء
جلته في معنى حصون بالفتح كوسيد كفي از دست
پستان و كدر از سر از دگر باشد روع ضمها
حصن لفتحين كوسه در سر لقال انجد من راسه
حصنا كمن راه لا يتلج ال ان ليقال عن
انجد بل كلفه ام لا و عاج و يقال اخصنت بالرجل
لما از ريت به -
حصن حصنة - وروست اطعام وجزان ومنه
يقال نحن حصنة من حصنات الله تعالى اسه لير

بالاضافة الى رمية وملكه حصن به وروست رنديدن چيزه
وانك حيزه وادون روع ت ان حقان كرموا
وكراندن وخت از روع حصنة بالضم سوراخ وكنه ك
حصن روع من ان روع حقان وهو فعلان
من باب الفاء بجان شتر مرغ وشران ريزه حصنة
يكه للذكر والاشنة جميعا -
حصن حصن - رختن شير ووشك - وختن شير
ووشيد به ريش خفته روع ت اك روع ت حصن نام
چنين شير حصن بالكسر شك ان دى مثل ابى الحصن
العذرة اي العذرة وازو شستن خون از رختن ونگاه شستن
بول ومانند ان حاقن آنكه در اكبر شتاب گرفته باشد
يقال لاراي الحاقن حاقنه سغاكى ميان چيزه كرون
كفت وها حاقندان وى مثل الا حصن حوا قنك
يزد و قنك و قنك طرف الحلقوم ومنه قول الشاعر حصى شدة
تعالى عنها لوفى رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم
بين بحرى وخرى وبن حاقنى وذا قننى وديوى شجرى
هو ما بين الحصين و يقال الحاقنه هي ما مثل من لطن
حقنه بالضم وادور حيقنى حقان مصدره حقان بالكسر
كبير كجا بارنده وبيار ميزنده -
حصن حقان - حلام - بره از شكلم ما در گرفته وها جميعا
صغار الخنم الفنا و سوسمار -
حصن حلقون - بفتحين كرم كور روست اوقت
حلقن حلقنه نيم رس شدن غوره حصر ما
بسر حلقن لغت منه -
حصن حصنة - بالفتح نام زنى حنانه كنه قال لا يصعب
اوله مقامه صفيه خدام حنانه ثم قراد ثم حلت ثم حلق ثم
طرح حوامانه جاد و رشت كوفه حوامين جمع -
حصن حصين آرزو مندى روع ت اك روع ت فهو
حان و ناله ناله كرا بچه جدا شود وخته كذا ك حاقنه

حاقنه مسحقن مثله حنان بالفتح حجتون روع ت اك
ومنه قوله تعالى حنانا من لونا - حنان بالفتح به حننا بغيره
طريق حنان راه پيدا ابرق الحنان نام مو حصني قوس
حنانة كمان بانگ آرزو حنن مهربانى نمودن و يقال
حنانك يارب وحنانك يارب بمعنى اى حننك حنانه
نام شبلى حنة الرجل زن دوى و يقال حن عنى وحن
بالضم اى حنة و حننى شيئا من شتر ك اى ما تصرفه معنى
حنون بالفتح باوى كه آواز حنين شتر آيد آرزو حنين
على التصغير موصى نيز كرا وادرت به الموضع و البلد و حن
قال الله تعالى و يوم حنين و يوم نشت اذ اريدت ايلدة و البقعة
و لا يعرف نام مروى نى مثل حن حنى حنين يقال كان
حنين اسم اسكان من اهل الحيرة ساو ماعوا نى حنين
الشيء و نفاظه ذك و حنى احد حنين نى طرقة و تقدم فطرح الا
و كمن قبا الماعرا نى فرأى احد الحنين فقال اشبه ذك حن
حنين لو كان بعد آخر لا خذته فتقدم فرأى حنن الثاني
مطرو حانى الطريق نزل و عقل بيرة و فرج الة الاول
قد يهب الاسكان بر اخله و جارا الى الحى حنى حنين
حن بالكسر قبيلة از پريان ركل حنون اسه مجنون و
بجته بالكسر اى حنة و يقال الحن خلق بين ابن والاس
حن بالضم نام مروى -
حنين حنين بالكسر بنگام ومنه حنينه انگاه
در با و حلو التا عليه قول الشاعر روع ت العاطفون
حنين مامن عاطف - و مدت و زمان ومنه قوله تعالى
بل انى اعلى الانسان حنين من الدهر و مكرام آمدن
روع ت اك روع ت يقال حان حنيناى قرب و حنينا
و حنيت لما بالمكان اذا اقمته به حينا - و حنيت التا
اذا جلست لها نى كل يوم و قنا تحملها فيه - و نسلان
ياكل الحنينة و الحنينة بالفتح و الكسرة الة الواحدة فى الهم
والليلة - و لعله احيانا نوى الا حنين و حنين الوارث

حصن

حصن

حصن

حصن

حصن

حصن

حصن

حصن

حذن
خدعونه
خذنتان
خزبان
خشن
خوشن
خراطين
خشتن
خشن
خفتين
خردون
خون حمن
خاقان

اذا انتظر وقت الاكل حين بالفتح بلاك وعان امي بلك
واحدة اشده حانية بالتشديد فخر منسوبه الاله الحانية وسهه
حانوت الخمار حانات وكانها من خمر فردوشى يعنى خرابات
حانية كلى حانوت اليتاد كان واقعه حانوة مثل ترقوة
فلما سكنت الواو قلبت الهاء تاء حوانيت جـ

حشتن لغتهم موضعيت بهلا وديل
حشتمه جدي بن الفضل المولى
حردون بالبدال لغة فى الحردون بالزال وآن
سوسار نرست ياد ا به است و بگر

حراهن - نوعيت ازما هي حرايين شتران لاغرا
لا واحد لهما وشك سالى با -
حشتن - كجذب جد والد يعقوب بن اسلمى بن محمد
ابن حستن الخراسانى -

حفتين - كسميدع نام زيشه ست
حردونته - دخر بارون شهيد و سپرالى لى محمدت
تخون - خواري و بلاك هونته عقيد د ميره نبت سابط

فصل الحاء

خبن - خبن خبان و دروشتن جامه و خبان
و دروشتن تا كوتا ه شود و پنهان كردن و نهادن طعام
روز سختى را (جمع ناك) خبن اليتا نوسى از
لغزوات و عرض بختنه بالضم آنچه زير كفش گرفته شود و
فى الحديث ولا يتخذ خبنة و آتة لذ و خبنا و خبنا و خبنا
و هو الذى للفتح مرة و ليشدا خرنه

خبعشن - خبعشتمه - بالضم و كسر التاء شكرت بخت
خستن خستن لغتهم و الهاء و عمدت العرب كل
من كان من قبل المرأة مثل الاب والرخ فهم الاتخان
و ادا عند العامة نخستن الرجل زوج ابنته - ختن ختنه
كردن (جمع ناك) ختخان ختاتيه بالكسرة فيما الاضم

صبن خبن
خينين
وشن
وجن
خبعن خون
خستن

و جاي ختنه از نره و منه اذ التفتي الختانا -
خذن - خذن - خدين مدوست و معشوق و منه
قول تعالى ولا تمخذا تب اخذان - مخاونة دوستى كردن
خنة مشال بهرة لب ياد دست گيرنده -

خزون - خزون به گنجينه نهادن مال را دعوت
صن ۲) اخزان كذ لك اختران مثله - و خزنت استر
و اخترننه اى كتمنه - مخزان خزانه بالكسرة گنجينه خزان جـ

وخزن اللحم بالكسرة اى متن و هو مقلوب خنز
خشن خشونة خشنه بالضم فها رشتى و هو ضد لين
ر جمع لغتها فهو خشن لغت منه اخشن مثله خشن خشنشان
نيك درست شدن جامه و عادت كردن به درست
پوشيدن و فى الحديث اغشترنى ذات الله لغت كتمينه
خشنا لشكر بسيار سلاح و معشر خشن و يجوز تخريكه و خاشيشه
خالات لائيه و خشدت صدره او غرت

خضن - مخاضنه عشقبارى كردن -
خمن تخمين - به گمان و قياس سخن گفتن سخنان ضعيف
يقال ربح خان و قنائة خمانه - و خان الناس خشار تخيم
و رذالهم -

خمن خبنة - بالضم من كيدون كالفنة اخن اخن لغت
منه حن رج مخنة بالفتح بنى و قلان مخنة لفلان اسه
ما كانه مخنة القوم حريم خمن خنديدن و كرسين
در بنى (جمع ناك) و خمنت العجلة اذا تحركت منها
شيئا بعد شى مخنة و رينى سخن گفتن سخنان بالضم
بى باري بنى و بى باري مرغ در گلو -

خون - خون - خيانة - خانة - خاراسى
(جمع ناك) خانة و اختانة كعبى و قوله لغت خنانون
الفسلم اى يعصكم بفضا - رجل خائن و خائنه ايضا
و التاء بالالفه مثل علامته قوم خونة كما قالوا جوكه
تخون بخيانت منسوب كردن تخوان شمير تخوانى و تخوان

وكم كردن حق كسبه خوان بالكسرة مخففا بهر چه بر و س
طعام فند معرب خوان اخونة خون جـ - فان تخيم -
خدعونه بالفتح تاشنه از كدو -
خذنتان لغتهم و فتح النون المشددة و ذكر انه
كس - ياد و غايه ياد و گوش لغت نه الحار و جمل خذانيت
بالضم شتر و نرك چابك -

خربان - كسجهان ابن عبد الله و المرسى بن سهل
بن خربان و القاضى احمد بن اسحق بن خربان مخذون
و الكلمة عجمية يعنى نگهبان خمر -
خوشتمه كخزونه شهرتست بر دم -

خراطين كرماسست كه در زمين نمناك بهر چه در
محل مفتت لخصى نطق للمير قان -
خسن الخيل يرويس از ارجمى خوار شد -
خصين كاميتر خرد و يذكر خص و خصن جـ -

خضن فروشنگى شكم خيفان رخ خنان بر وزن و
سقبه خنان يعنى بچگان شتر مرغ -

خاقان - نام شهنشه و اسم لكل ملك حقنة الترك
على الفهم اى ملكه و رأسه يعنى پاز نامه پادشاه
كه تركان او را بر خود ريس گروانند
خيشين - و بهيست بطوس منها مظفر بن منصور -

فصل الدال

وشن - و شنيته - بالفتح موضع ي آتى -
وجن - وجن - فر و پوشيدن ابر آسمان را راع و
صن ۲) و يقال وجن يؤمنا و جناد و وجونا و مخنة ابر بريم
نشسته و ابر تاريك بنى باران يقال يؤم و جن بالاضافة
ويوم و جن بالفتحة ويوم و جنه لغتهم ويوم و جنه
وكذلك الليلة على الوجهين بالوصف و الاضافة - و اخته
اير بارنده بر هم نشسته و جن ايضا باران بسيار سخاوت و اخته

له آيه است از يارب سخن گفتن و از بى حرفت كردن ۱۲ شه بر وزن ميم كار و السراسه بزرگ ۱۲

و در جنبه ای و انکه مطر و ادخت السماء دام مطر یا
 و خفته بالغم تاریکی و جن و جنات سج و رنگ تیره
 و بی فی الابل قبح الیسواد لیر اوجن ناقه و جنار
 و چون مقیم بودن بجایه در غت و غت (۲) اوجان
 که لک شاة و جن و در اجن بالراء ایضا اذ الفنت
 و استانت بمکان و کدک غیر الشاة و یا لمار
 ایضا مد اخته بدهایه البوجان کنیت مردی از صحابه
 اوجن - و جن - مروخاموش بر اندرون و جن
 (ک) قره پشت کلان شکم و خونه بالکسر نشاید التوت
 مثل جن فتنین مصدر میده (عجک اوت ۲) -
 و جن - و جن - لفتحتین و فان بالضم و دو و اوجن
 رج - علی غیر قیاس - و انما و خان غنی و بایله - و تهر
 علی و جن محتر که ای سکون لعاب لا صلح - و جن دو و
 بر آمدن (ع لفتح اوجن ۲) و خان مثل و جننت الماء
 بالکسر اذ القیت علیها حضار و سد بنا سخته بهج
 لک و خان - و جن الطنج اذ ادخت العدر رطل
 جن الحن مریخ و جنون بالضم ازل و خفته بالغم
 چیز خوشبو که خانه بار ایدان و دو کتند و تیرگی
 کانت ۲) و جن بالتحریک مشک کشش اوجن و شاة
 و خا و لیل و خاتمه -
 و ون - و ون - لفتحتین بازی و ون مریضه
 و شمیر که در دم لوجد الفار و العین سنی کلمه من
 جنس واحد بلا فاصلة بنها و بها سحر کان الاله
 باتین الکلمتین - و یکن لفتحتین و یکن بالفتح و
 عادت و یکن بازی -
 ورن - ورن - لفتحتین ریم و ورن الثوب
 بالکسر و ورن داوره صاحبه - و ارن نام جانی
 ینسب الیه العطر و المسک یقال مسکن ارن و الیه
 الیه و اری - و رین حلت خشک رینه ارم و رین

سنگی و قوط ناک - درنی بالغم موضع درنی و رنیت
 منسوب الیه -
 و رین - و رابینه - در بانان فارسی معرب
 و رخن - و رخنین - بالضم و فتح - و سخی -
 و رن - و رن - در خاک بنهان کردن (ع
 فک اک ۲) و رین مدفون بمعنی - و رن لشی علی فعل
 اذین بمعنی - و ارنین بیماری که معلوم نباشد که
 و رین و رنان بالکسر میانه که بعضی از وی انباشته باشد
 در کایا و رن - و رنان که رختن بنده عهد و قون و ناقه
 و رن اذ کان من عادتنا ان تکون فی وسط الابل
 تدان بنهان شدن یقال ارن کاشتم لمانه لفتحت
 و کشف عیب لفتحت بعض - بقرة و افنه الخیم و ندان
 سوره از پیری مدان بالکسر مشک کنه - و رن لفتحتین
 مستر و الیاد و س (از جامی مخطوط -
 و کن - و کنه بالضم رنگ که بسیار همه زرد و قد
 کن الثوب بالکسر یعنی و کتاوشی او کن - و کان
 فارسی معرب و بنونان لا فعل بل ل قولم الکنه
 بی معناه و کالین ج -
 و رن - و رن - بالکسر سرگین و رنه سواد مردم و
 انابریا شمش مردم و کنه و قدر و مت قلوبم بالکسر
 و رن (ک اوت ۲) ج و یقال و رن القوم الدار و
 و رن الشار الماء هذامن البعر و مار متد من آب
 سرگین ناک و یقال و رن علی فلان ای صفت
 و و رن الاصل مثل و طهنا (ع عت اک ۲) اومان
 پیوسته شراب خوردن و پیوسته کاری کردن و مان
 بالفتح عنونی که بخور سرد و موت مشد و امو صغ
 و رن - و رن (اون کونا و دستار و رن لفتحتین
 مصدر میده و بود و الصدر الاذن و رن سواد
 ریل اول کوز پشت و بیت اول است و رن غم و

بالکسر سج - و رنه با و ازی سخن گفتن که هم نشود و
 فی الحدیث حواها مذکن - و رن مکت رسا و شکست
 و رن - و رن - فرود - و جز و تقیض فوق و معناه
 التقصیر عن الغایه و یکن طرفا و حقیر و اندک لا یستحق
 منه فعل و یضم یقول سنده ان یدون و و ناد اول
 اوانه - و یقال هذاون و لک ای اقرب منه
 و یقال فی الاغراب لشی و لک یعنی بگیر اور اولیان هم
 اصله ان فومن من احدی الوادین یا ر لانه
 و یقال علی و و ارن ولو کانت الیاء اصلیه لقالوا
 و ارن - و یقال و رن الدوادین -
 و رن - و رن - بالضم و رن - و باران - و رن
 و بان سج - و رن از رین - و بان بالکسر ایضا و ریم
 سخر - و رن و لقالی کنانت و رن کاله صان
 او بان تدین جرب شدن و رن کردن بر و رن خود
 و رن جرب کردن بر و رن (ع عت اوت ۲) یقال
 و رنه بالدران او رنه و رن یقال و رنه بالعصا
 ای ضربت به او و رن باران زمین را تیرگی
 نوی در هرت - قوم مدینون علیم آثار الغم - و رن
 لفتحتین شیشه رن - و مغالی و رن که آب و رن
 گرد آید و رن احد ما جار علی مشعل مما استعمل من اللوات
 و رن من الرجل اخذ منه سنده ارن سج سده ارنه و رن
 و مصالحت نمودن او بان منعت کردن قوله تعالی
 و رن لوتدین نیدینون - و قال قوم داهنت بعینه
 و ارنه و ارنه بمعنی اغشیت سنامه و رن تلیه لیر
 و رن هانه مصدره (ع لضم لهما) دهناء سر صغ و رن
 یرو لقص و نام زرنه -
 و رن - و رن - بالکسر و بالضم
 کشار و رن یقال تدین الرجل و له و رنه
 بوضع کذا -

درین و ون
در جن
درن

و رن

درن و رن

و کن

و رن

و ون

و رن - و رن

سخت صحبت

نخسین

دین - در قین

دشن - دوشن

دوقن

دعن

دوشن

دوکن

دوشن

دوون

دوین

دوینت

دوقن - دوکون

دوینت

دوشن اولسان

الدین

دوین - دوشن - لغتین و تشدید النون باطل
در باقالات و دیگر بار از فی المثل دوزین سعد القین
لیغزب کلذاب -

دوین - دوشن - دوام دیوانج - دوام وادون
(معنی اک ۲) نمودن و دیوانج دوام دارد دوام
خواستن نمودن - دیوانج الصیام و بسیار و ام
مدیان با کسر کسیکه عادت برین گرفتن دارد
به علت چیزی خریدن و بهار دوام و ارشدن
ایقال من ادنی حشره در ایام - وادان ای استغفر
ایقتل بونی الحدیث وادان مؤرخا دهواتی یومین
نیتین من اکتبه - در این بطنیه دوام خرید و فروخت
کردن استادن دوام خواستن مداومت معامله به نسبه
کردن - دوام دادن دین با کسر کش - و عادت -
و کار و دوزم شدن مگر کردن وادون - دوزم کردن
در ام گردانیدن لازم و متحد ایقال وادان لسه
القادره و اطاعه - وادان ای اذله و متعبده و ایقال
دوینت بدان سنه الحدیث اکتیس من وادان نفسه
و عمل لما بعد الموت و پاداش - و پاداش وادان
ایقال وادان سه جازه - و ایقال کما تدرین تادان
کما تجاری عیاری بعلتک و قوله قاله ایام مدینون
ای عمیرین مما سلون و منه الدیان فی صفت
الله تعالی و قوم دین اسی و اننون - مدین بالفتح
بنده مدینه کنیزک - و شهرستان و شهر هجرت رسول الله
صلی الله علیه و سلم قال الفرار و منه ای مکتبه و یاتیه بالکسر
راستی و دینداری و دین به نومدین - تیزین
کسے رابر دین خود ماندن -

دوینت - دوشن - لغتین و تشدید النون باطل
در باقالات و دیگر بار از فی المثل دوزین سعد القین
لیغزب کلذاب -

دوینت - دوشن - لغتین و تشدید النون باطل
در باقالات و دیگر بار از فی المثل دوزین سعد القین
لیغزب کلذاب -

دوینت - لغتین و تشدید النون باطل
در باقالات و دیگر بار از فی المثل دوزین سعد القین
لیغزب کلذاب -

دوینت - لغتین و تشدید النون باطل
در باقالات و دیگر بار از فی المثل دوزین سعد القین
لیغزب کلذاب -

دوینت - لغتین و تشدید النون باطل
در باقالات و دیگر بار از فی المثل دوزین سعد القین
لیغزب کلذاب -

دوینت - لغتین و تشدید النون باطل
در باقالات و دیگر بار از فی المثل دوزین سعد القین
لیغزب کلذاب -

دوین - لقب پادشاهان فارس مانند قیل و دین

فصل الذال

ذاشن - ذولون - لغتین و تشدید النون باطل
خرج الناس تیزا نون ای یاخذون الذالین -

ذعن - ذوعان - گردن وادون -
ذوقن - ذوقن - نغذی المثل مثل استکان
ذوقن لغتین و تشدید النون باطل
بر زین زردی (معنی حق ۲) ذائقه تشدید طعم
ذوقن فردی با کسر و تشدید نون مست نغذی
ذوقن و قد ذقت با کسر اذا غرقتها لهار است
تشفها ماله -

ذوقن - ذوقن - آب بینی روان ذنان با تشدید
ذوقن تیز ذوقنا اذ اسال - ذوقن لغتین وادان
صفت شدن (معنی کاف ۲) اذن لغتین وادان
مؤنث و یغزبان کحیف او ذالین ذنانه بالضم
باقمانه چیزی پاک شده و باقی مانده و ام دو عدد
و ایقال ان فلانا لیدن اذا کان ضعیفاً بالکسر
او مرصفاً - و فلان یذان فلانا علی حاجته ای طلبها منه
و یساله ایام - ذان ذوقن القیص مثل ذلاد و ذوقن
لغتین و کسرتین یکے -

ذوقن - ذوقن - عیب -
ذوقن - ذوقن - تیزی خاطر - و یاد و ذوقن
ذوقن ذوقن - لغتین و تشدید النون باطل

ذوقن - ذوقن - بالضم خوشیدن هر دو لب تشدید لغتین و تشدید النون باطل
ذوقن - بالفتح و بیست بساقت در ذوقن
از بخار امننا الفقیه ابو محمد حکیم بن محمد الذوقن
ذوقن - کجفر ابن فرخ صحابه -
الذوقن - با کسر العیب -

زمن

زان

زمن - زمانه

زبون - زین

زون

زمن

زمن

زمن

زمن

زمن

زمن

زمن

زمن

زمن

زمن

زمن

زمن

زمن

زمن - زمان - بالضم والتشديد يمانا زمانا
كثيرا زمانا بالفتح كسبه ودر طي آرمينيته بالكسبه
از روم آرميني لفتح ايلم منسوب به -

زمن ريمه - آوارده آواز کردن (دعوت اک)
از زمان هر ياد کردن و آواز کردن قومن زمانها انا
ترنيا - ويقال شجر او منية واطياره منية منية
البيان مكان مرمان بالكسبه مثله - رين لفتح تين جانوز كيه تا
بستان باگ كند در آب -

زون - ارومان - لفتح النون والواو
آواز زبون آرزوان وليله آرزوانه اى صفة شديدة

زمن - زمن - كروي دگرو داوون (فتح)
زبان بالكسبه - رين لفتح تين جمع لفتح تين
سندره درهنته الشى وارهنته بفتح ولم يجر الا صمى زينه
درهنته ايقان وارهنته - راهن اى ثابت وانه
من الابل والناس قال ابو زيد ارضت فى السعة
اى فاليت بها وارهنته الغلاء خاصته وقال ابن السكيت
ارهنته فيها بمعنى اسفلت - منهن كروي دگرونده مهران
رهن رهنه كروي مراهنته رهان كروي ستم تباختن
يقال راهنت فلانا على كذا وارهنت به ولدى و

ارهنت لعم الشرب الطعام اى اومته لم وهو طعام
راهن السواغم -
زندان - زكاولن - بالفتح طير كيه امثال
العصفور زندان كى والزبون والرهنة طائر شبيه
الاله اولى وهو اكبر من العصفور
زمن - زمن - ريم وزنگ كرفتن ومنته قوله
كفائل ران على قولهم اى علب وقيل هو الزنب
على الذنب حتى يسود القلب ريون كذا كسبه
ك (ه) وقيل كل ما غلب فقد ران بكث ران عليك
ويقال - رين باذا وقع فيما لا يستطيع الخروج منه

درين به اى القطن به دوران القناس ورتب القطن
غلته - در انت لفتح اى خست دوران القوم
اى ملكت ماشيتهم وجم مرميون -

رانه - بمعنى - رخنه عن النضرب مثل ران
رلون - بالفتح واران وارين بضمها بياضه يقال
ارنثة اى عطية ربه بالمرين المرتفع فوق مكان
زبان كومان كنى ست از كوه اجا وكشيان ويقال
قد ترين ربانته اى ست مرينى كلب بن يربوع را
وكتاب نام شمسى ست از ريم وليس فى العرب اشراط ليعنى
بالرا عير ومن سواه بالزا وعل بن ربن الطبرى
عركا مذهب كتاب الامثال وجمه اربونه بالضم شتر
بمغزير مفتح الراين منك هو مو فتح الران -

زمن القطن - وديست ببا وجمه وى قصبه كردن
ارحمن - لفتح الرحمن بمعناه اى وال دانه ورف
برق يعنى ناور وديست وكيار كى افتاد -

زخان - بالفتح منها الحسن بن قاسم الرخسانى
زوان - بالفتح وديست بيشاپور راذان نام
جائى واهن راذان من القرار عبد الله بن محمد فرورد
روغن را زوات روستا -

زمن كجفت شربت باين حاقه وحص منه
مسى بن سليم الرستن -
مرضون - ردة تور بوناده از سنگ وجز آن
لضم بعضها الى بعض فى نهار وغيره -
زمن كجفت النون زائدة بدوك الرستن
الطلان والجمال السرع رسته رسته منه ورس المراد
رسته اى ست مرينى ورس ورس لفظ من شى الى بكر
بن كلاب سميت برمن ملك الحميم كان بار لغاش -
ارمن - ومع - يعنى اشك او روان شد -
رنجان - شهرى ست بمغرب وگرفى بالميم -

فصل الزاء

زان - كلب زبنتى - بالهمزة التمهيد والقل
صنى زوان الذى شيا لظا لبر -

زمن - زمن - سپوشن (مع فت ك) دبر انوز
شتر كسب از زنت النانة اذا ضربت شفات رجليها
عند الحلب والزمن بالثقات والركض بالرجل وخط
باليد ومن ناقة زبون وحرب زبون تزك ناس
اى تدقم ولقد هم - زبانه عند العرب اشراط ليعنى
جاوش - ودر زخ بانان الواحد زبان زان زبانه
بالكسور حل فيه زبونه بالفتح وتشديد الباء اى كسر
در حبس ذوزبونه اى مالك جانبه زبانيا العقب لضم
قرانا - زبانيا وسانه در برج عقرب از منازل
تم زبان نام موى مزانه ريج رطب بر وضعت نورا و

زمن عن زك - زبون بالفتح كولى وناوان -
زمن - زمن - درنگ كردن ريع لفتحها هزمن
بغلة زمن على البنى اذا فحل مع كراهية
زمن - زمن - لفتح تين فخر ودر قلى هو
معرب زركون ويقال صغ احمر -

زمن - زمن - فارسى معرب ليعنى زمن
وقد زركون صدره اسه جده -

زمن - زمن - باس كوفتن (مع فت اك)
زمن - زمن - نبال شهر سخت -
زمن - زمن - الحل ارقنة اذا طلته واز
فلا ناسه اغنته على الحل -
زمن - زمن - لفتح تين وانشن (مع فت اك)
دكان برون يقال زمنة صالحا اى طائفة وقمر ستر
وازمنة شيا يعنى اعلمه اياه وانه حتى زكته وركبن
تشبيه كرون يقال زمن عليم وركم اى شيا عليم وركبن

زمن - زمان - زامن - روزگار و موباسم
 نقل الوقت و کثیره از زمان از منسج - و
 لقیته ذات الترتین برید بدک تراخی الوقت
 کما يقال لقیته ذات القوم یعنی بر ماگی و ساگی لای
 بین الازمان و بین الاعمام - و عاملیه مزامنه کما
 يقال مشافرة زمانه بالفتح بر ماگی مذکک روح ک
 (من ۲) رجل زمن لغت من و انما در جواهرات زمان
 بالکسر و تشدید المیم بدرحی الزبکی -

زمن - و يقال از منته بهای اتمته به یونین
 ابدا - ابو زمره کبی یعنی حمد و نه -

زون - زون - بالفهم ببت زون مثال جهن
 کوناه بالوزنه مونسف - و وزنی الفحش کوناه زوان
 بالفهم و الکسر و الترخیر کما یقولون امید و هم الصفا و قدر -
 زون - زونیه بالکسر آرایش هم الزونیه روز عدیه زون
 هم استن لقیض السنین زان و زونیه معنی - مزین (دنا)
 سقذ و اشعر و بالکسر آئینه و اولور دوان و مزین سینه
 و المادول منتل من الزونیه الا ان العالم و اتفق الزان
 و شد تماما بدلوا مناهه الا فو محردان و ان او غمست
 قلت مهران - و تصنیف مهران مومین مثل غیر لغت مهران
 و مزین منبعا اذا عومنت کما تقول فی الجمع مزین
 و مزین - و يقال زونیت الارض بعثتها و ازنیت
 مثله و اصله تزونیت فسكنت التاء و اوجمت فی الزان
 و اجتبت المالف لیصح الابدان بها -

زوران - مذکور فی باب الراء -

زرجته - سخن يقال اسمعت لمرحبه ای کلمه و نسبت
 زرجین - مشددة الراء لقب احمد الربیع المحرث و
 عبد الله بن زرجین الدونی شیخ ابن ابی القهی معرب
 معنی آن از زر ساخته و قداده مژده بکجاه خاک
 الوطی - لفتحین هو عبد الله بن محمد بن الفرقج

الز طنی اسک المحدث -
 ابو زمره عامر بن کعب او عبد الله بن عمرو صحابی
 بدری شاعر -
 تراخونی - علی بن عبد الله تحدث عنی و محمد بن
 عبد العزیز الیمینی کوی القتیة مولف احکام لقصاة
 زمرته بالفتح و بی مناه محمد بن احمد بن قازم و بیون
 زمره من زمرته ابو حامد احمد بن موسی و محمد بن
 سعید الحداد و محمد بن محمد مقرنی ناور النهر

فصل السین

سستن - استن - بالفتح تیح درشت بوسید
 سستن - سکن - بالکسر زندان و باز داشت و بالفتح
 مصدره (ع ۱ ص ۲) ضرب سسین ای شدید و
 سسین مومنی که در وی نایب نبار و کف اربود
 قوله تعالى کما ان کتاب الفجار فی سسین -

سحین - سحینه - دن او سون (۲) بیات دنار و در
 مردم يقال هو لا قوم سحین مخمرم سخار کند که جوس سسینا
 بالسکون و الحریة و انما مرکب لکان حرد الخلق -
 مساخته نکون فی معاشرت فرس سخته حسن النظر - و
 سحت الحجر کسره - مسخته بالکسر تشبیه سنگ شکن -

سحین - سخن - بالفهم گرم سخویه مصدره و معنی سخین
 و فتح المادول - سخان سخن گرم کردن ماد سخن و
 سخن آب گرم و ما سخا صین بالفهم کذلک عمل
 فاعیل زلیس فی الکلام غیره - مسخته بالکسر و یک
 آب گرم کن یوم سخن بالفهم و سخن و سخان روز
 گرم و لیلیه سخنة و سخنة و سخنة - و ان لا حد فنه
 نفسی سخنة لفتحین حی فصل حرارة - و سخنة لعین
 لقیض قرنها و يقال سخنت عینه دک (۲) و سخن سخن

و سخن امده عینه ای بجاه سخن بالفتح شور بای گرم
 کرده تخینه آر و بالعینی اودان سخنین ای مساهة یعنی سل
 برگشته لب سخانین روزها الا واحدنا من لفظها
 دنی الحدیث انه امرهم ان یسجوا علی المشا و ذوالا سخانین
 مثل القاشیب -

سدر - ساون - خادم کعبه و بنت خانه سندنه
 سج سدر سداة الفتح مصدره و زرع من ص ۲۲ و
 کانت السداة و اللوا یعنی عبدالدار فی الجاهلیة فاقربا
 البئی صلی الله علیه و آله و سلم لهم فی الاسلام - اسدران
 لثة فی الاسدال وهو سدر اول السواج یعنی مپوده های
 باگرید و سدر الرجل ثوبه و سدر الشراذ ارسد -

سحرین - سحرین - بالکسر سحرین لانه لیس
 فی الکلام تحلیل بالفتح و يقال سحرین ایضا -

سطن - اسطوانة - بالفهم سطن و الین صلیة
 وهو انوار المثل اقوانة لانه يقال اساطین مشطبة و
 قیل هو فعلوانة و قیل افعلانة - و حمل اسطوان ای
 مرتفع -

سعن - سعین - بالفهم نیک و مشک و بی التي
 تقطع من لفظها و ثبته فیها و بها استغنی بها کالدلو و
 جعلت المرأة فیها عزمها و قطبها سسیرج - و يقال
 مالم سسنة و الامنة بالفتح فیها ای شی -

سفن - سفین - لفتحین تیشة جو - تراشی سفین
 بالکسر مثله و پوست و رشت مثل پوست نهنگ که قبضه
 قشیر نهند - سفن پوست با زکرون از و رخت
 و یزان (ع ۱ ص ۲) و خاک روغن با و از زمین
 (ع ۱ ص ۲) سوانن با و های خاک و ریب و احدیما
 ساقته - سفینه کشتی سفین ریح سفین سفان کذلک
 سفان خدا و مذکشی سفانة نام دختر حاتم طالی -
 سکین - سکون - بالفهم آرمیدن (ع ۱ ص ۲)

زمن
 ابو زمره

تراخونی

زمرته

زمن

زوان

سحین

سحین

سحین

سحین

سحین

سفن

زبران

زرجته

زرجین

الوطی

سکین آرام دادن سکینه آرمش و آهنگ سکنت الدار
 و اسکتنا غیر می سکنی بالضم باشش و هو اسم
 من الاسکان - مکان بالضم والتشدید باشدگان و
 نوم کشتی مسکن کسرات موصی از کوفه - و ایضا جاسی
 باشش - و خانه و بافتح عند اهل الحجاز سکین لیسکن
 کان باشدگان خانه و فی الحدیث حتی ان الرمانه
 لتشع لتسکن - سکین لفتحتین آتش و هر چه بوی آرام
 گیر و مرد چون زن و فرزند و جز آن - و نام مردی
 سکین مصفرا حی از عرب سکین بالکسر در ویش - و
 ضعیف و بیچاره و یقال لتسکن الرجل تسکن کما قالوا
 تمرد و تمرد من المدرعه و المندلین فی الحدیث
 لیس سکین الذی ترویه القمه و القماتان و انما سکین
 الذی لا یسأل الا قطن فیعطی مسکینه مسکن ایضا
 مینش و مفعال و مفعیل لیسوی فیها المذکر و یؤنث
 و یقال مسکینه تشبها بالفقیر و الفقیره مسکین سکینون
 رج - و سکینات اللانث - سکینه (ن اک ۲) جاسه
 قرار کردن و فی الحدیث استقر دا علی سکنا تکم فقد
 انقطعت الحیره ای علی مواکبک و ساکنکم و یقال لیس
 علی سکنا تم ای علی استقامتم سکین مثال حسین
 کار و دیگر و یؤنث و الغالب علیه التذکیر - سکون
 بالفتح حی ازین سکینه و خر حسین بن علی رضی الله
 عنهم طره سکینه مشربه لیهما -
 ستمن - ستمن - روغن و مسکه ستمان رج - و
 روغن کردن بر طعام (مع ف اص ۲) و ستمت لهم
 الطعام ستمان روغن خوردن ستمین روغن توشه دادن
 و فرود کردن فی مثل ستمن کلک با کلک و خنک
 کردن بلبقه اهل الطائف و العین وکی انه انی الحجاج
 بسکه فقال للطیلع یختمها ای بردها - سین فرجه بین
 دک ان ۲) مصدر منه (مع ک ان ۲) تهن شد ستمه

سکن

سین

ستمن

سین

بالضم و اردو فریبی ز نان ایمان خداوند سطور فرجه
 شدن یقال آمنن الرجل ملک شیاسینا و اعطاه
 غیره استیمان فرجه شمر دن - دروغن خواستن خوشتن
 راستانی بالضم مرعی شمانه کیسه شمانی استج سینه
 و هم فرجه من عبده الاصنام و اهل التناسخ -
 سنن - سنن و لفتحتین روغن یقال امعن علی
 سنک و بالضم ایضا ای علی و جهک و استقام علی
 سنن واحد و یقال تنح عن سنن الطريق بالفتح و بالضم
 و الضمین ایضا - و جارت الرج سنن اذ اجارت
 علی طریقته واحده لا تخلف - سنه بالضم روغن - و
 نوعی از خزانه مدینه و یقال سن الرجل ابله اذا حسن
 بحیثیة و القیام علیها - و سنو المال ای ارسلوه
 فی المرعی یخمسون غزیرین بوی تاک و سنه الوجه صورت
 روی سنون صورت کرده و روغن و تابان کرده
 سن مصدر منه (مع ف اص ۲) و قد سننته است
 سنا اذا صورت - و رجل سنون الوجه ایضا اذا کان فی
 وجهه الفه طول - و تیز کردن کار دبا فسان سن بالسر
 نسان سنان مثل و ایضا سینه و عصا و تیزی هر چه
 استبرج سینین بالفتح سونش سنگ و آهن و جزان
 سنون بالفتح و اردو کبر و ندان ماله استنان بر حسین
 و توسمی کردن سطور - و سواک کردن دندان و فی مثل
 استنت انفصال حتی القرعی - مسانه سنان اذن
 و خوا بانیدن فعل ناده را بجهت گشتن سن بالکسر دندان
 سنان رج - و یصح الانسان علی سنه مثل قرن و سنان
 واقفه و فی الحدیث اذا سافر تم فی الخصب فاعطوا الکرک
 انتمها ای اکتوا من المرعی - و تصغیر سن سینه و مال
 و عمر و قوهم لا یتک سن الحسل اسه لا یتک ابدا
 لان الحسل لا تسقطه سن - و یقال کم سنک یعنی
 سال تو سن القلم زبان قلم و هو موضع البری یقال

اطل سن ملک ستمها و حوت تظک و کینها - سنه
 هر دو رم - و یک و انه سیر یقال اعطنی سنه من ترک
 و یقال سن الرجل ای کبر و است سدریس المناقش
 ای نبت و ذلك فی السنه الثمانه و اسنا الله لے
 ابتها - سنا سن سهرای چرخ و لو - و تیزی بای مهره
 شست سن کبسترین کبی سینه ریگ توده بلند سنان
 رج - سن ایضا نخین خاک بر زمین و بلند کردن (مع ف
 اص ۲) و آب بر روی زمین یقال سنن الله علی وجهی اذا
 ارسلنا ارسالا من غیر تقرین فاذا فرقتما فی الصب
 قلت بالسنین المعویه و سخت رادن سطور مسان
 بالفتح ستران کلان سال -
 سین - سین - حرفی از حروف بجا و بی من حروف
 الزیادات و قد خلاص الفعل للاستقبال تقول سیفعل
 قال ابو زیدین العرب من یجعل سین تاء فی روی الشعر
 و من العرب من یجعله کافا - و قولهم فلان لا یحسین سینه
 ای شقه من شقه ثلاثه - و یسین کقولہ لقا لے
 الم و حم فی اوائل السور و معناه تال حکم بیه انسان
 لانه قال اک من المرسلین بطور سنی بالفتح و لکسری
 بشام طور سنین کذاک و الفتح اجود فی الاولی لانه ی
 علی فعلا و غری و کذاک سینین واحدتا سنینیه و
 لیس فی الکلام فعلا بالکسر و المد و کان ابو عمرو بن
 العلاء یختار الکسر فیها و یعتبره بطور سنین و هو اکثر القراءه
 و الکسالی یختار الفتح و هو اصح فی النحر -
 سین - لفتحتین و بی ست به بقدر او منها الثیاب
 البینه و بی از رسود للنسار و قول اللیث ثیاب
 من کتان بعض سهو و قال ابو برة الثیاب البینه ای
 حری من حریر فیها امثال الا تخرج سین و ام علی البسما
 و ابو جعفر و احمد بن اسمعیل السیان محدثان و یثبه
 بالکسر و فتح الباء و النون المشدود لانه فی سینه مسان

بالفتح رويوشا ستك -
 ساربان - يكون الرء جرد الـ علي بن ايوب
 ابن الحسين الشعبي القمي يادى شعر الجنبه -
 سوسن - كلبت معرون ومنه سوسى والبستاني
 صفان الازاد و جوالا جين والابرساء و جوالاسما
 نجومى نافع من الاستقاء لمطعم لواء الغليظة والازاد
 لطيف نافع من لعل الباروة فى الدماغ محلل للربح
 والغليظة الجبهة فيد امله جلا لخلل وورقه نافع من
 حرق الماء الحار ومن لسع الهوام والعقرظ متداول
 سوسنة واليو القاسم الحسن بن محمد بن الحسن بن سوسنة
 كمرية محدث -
 ستان - فى نسب ملك شى بويه -
 اسغان - خورشاسه روى و بلاه -
 اسفراين - بكسر الهمزة والياء شه لبيت بخراسان
 اسقان - ششيرة رايك زودون اسقان كمرى لى لى
 اسلمن - فى عدوه - عدا عدوا شديدا -
 السلطين - من الخيل - ما يحقر فى اصولها حفر
 يجذب الماء اليها اذا كانت لا يصل اليها الماء -
 سمجون - محرکه جرد الدالى القاسم احمد بن علي لود
 بن علي بن سمجون الاملالى الاندلسى الشاعر -
 سمحون - كصعوق نادرو الدابى بكر الاندلس
 الاديب النخوى -
 تسون - قروهنك شكلم والفضل بن محمد بن سون
 كوز محرت تسوان بالضم موضعى و اسوان بالضم
 وفتح او غلط السمانى فى فتحه شه لست
 بصيد مصر منه فقير بن موسى الحدث و سونا يا بالضم
 و سى ست به بغداد و دخلت فى البلده -
 اسمان - بالفتح رگيا سى مرم -
فصل الشين

شان - شان - كارو حال - دورز - دآك اهره سر
 شونج - ويقال لاشان شانم اى لا تسدين اهره
 شانان و درگ که از سر تا فرد باد چشما فرد آيد
 شانث شانث اى قصدت قصده و ماشانت شانث
 اى لم اکتث له -
 ششن - ششن - لفقين و رشت شدن و شوش
 بستن دست (مع ك اف ۲) رجل ششن الاصلح
 بالسكون و كذلك العصبو - و ششتت مشكافير الابل
 بين اكل الشوك -
 شجين - شجين - لفقين حاجت شجونج - و اند
 شجانج - و اند و لگين شدن (مع ك اف ۲)
 شاجن لغت منه - شجان اند و لگين كرون شجون
 بازو شستن حاجت كسى را زكار - و اند و لگين كرون
 (مع ف اف ۲) وراه وادى شجونج - يقال الحدیث
 نو شجون اى يدخل بعضه فى بعض - شاجته و اوسه
 بسیار و رخت شجته بالكسر نام مردى در گما دجها سه
 و بخت و بهم شده و لضم الشين كذلك - و يقال
 بنى و بنیه شجته و هم اى قراب مشكبه و فى الحدیث
 الرحم شجته من الشراى الرحم مشكبه من الرحمن و اسنى
 انها قرابته من المذ مشكبه كاشكباك المروق -
 شخن - شخن - بركون (مع فتحها) قوله لقاسم
 فى الفلك المشخون - و شخنت اليلد بالمثل اى ملاته
 و بالبلد شخنة بالكسر من الخيل اى رابطة و راندن
 يقال مرشختم شخاى ليلد و هم شخا و دشمنى شخنة
 بالكسر كذلك و منه عدو مشاخرن - و اشخن لصبى اذا
 تميا للباك -
 شدن - شدون - قوت گرفتن - و شاخ
 بر آوردن آهوبره (مع ف اف ۲) شان آهوبره
 و شدن المهرامى قومى - و اشذنت الطيبه فى

مشدن اذ اشذن و لدها مشادون مشادين مع -
 شذنيات شتران منسوب بموصى از بنين -
 ششون - ششون - لفقين و رشتى زمين و آنده
 ششون و شاننگ كى بوى بازي كند - ششون لفقين
 كرايه -
 ششون - ششون - لفقين رسن و راز شيطان
 مع - و وصف اعوانى فرسا فقال كاه شيطان فى
 شيطان - ششون برسن بسن - و مخالفت كردن از
 قصد (مع ف اف ۲) ششون و در شدن شيطان
 متخدم منه - بر ششون و نوبى ششون - و ورتگ و
 بى بايان شيطان و يود كى عات متخدم من لجن
 و الانس و الدواب فوشيطان و مار و قوله لقاسم
 طلمها كانه رؤس الشياطين قال القراء شيه طلمها
 بر رؤس الشياطين فى القبح لانها موصوفة به او بر رؤس
 الحيات و هى ايضا موصوفة به او قسبت قبح لیسى
 بر رؤس الشياطين و لونه اصلية اذا كان فنيا لامن
 قولم تشيطان الرجل منصرفا و زائمه اذا كان فعلان
 من شاطو شيطه غير منصرف -
 ششون - ششونيان - شذ و ليد موهى شدن -
 ششون ششون - زيرك و دانا ششون كنج چشم
 كمر لستين (مع ف اف ۲) فهو شاقن و ششون بالفتح
 و يقال ششنت اليه و ششنت بعنه و هو نظير
 فى اعراض قال ابو عبدة جوان يرفع الانسان
 طرفه ناظر الى الشى كالمشعب منه او كالكاره له -
 ششون - يقال قليل ششون - ابتاع له مثل
 دى و وخر - ششون كى (مع لفتحها) يقال
 ششنت عطية اى قلت - اشقان كم كردن
 و كم دادن يقال ششنتها و اششنتها (مع ف
 اف ۲)

شان
 ساربان
 ششون
 سوسن
 ششون ششون
 ششون
 ششان
 اسغان
 اسفراين
 اسقان
 اسلمن
 اسلطين
 سمجون ششون
 ششون
 سمحون شخن
 تسون
 ششون
 شدن - سقنت
 اسمان

له فى السواح الشتران الكعب ليعب به - الششون بالفتح و لفقين الكعب ليعب به و ذكره جباله بويه غير مقيد

شندن
 اشتیخون - شونیه
 شیخون
 شذونه - شامین
 شاذ کونه
 صلبن
 شرن
 شین صحن
 شستان
 شاین ششانه
 شاصونه
 صدن
 شعثن
 شغنته
 صعن
 شغرنه
 صفن
 شغنته
 شندن مشکانه
 شلوبین
 شمن

اششون - شش - شاشین آب ویرا گنده کردن -
 (معن ص ۲) دمنه قیل شش طایع القاده و شش اتوا
 فرقا طایع من کل وید و مشک کنه و ریده شسته مشله
 ششان بالکسر ج - یعنی از عهد القیس و منه المثل و افق
 شش طبقه ششین چکیدن آب انگ آتشان متفرق
 ششانه بالفهم آب که از مشک و از زخمت چکد ششان
 بالفهم بلا همزه فی ششان شش کنه شش کنه مشک
 ویرا گرفتن و خشک شدن اندامها بر استخوان از
 پیری و ششانت القره ای خلقت و ششان جلدی
 پس - ششون بالفهم شش سینه گوشت - و گرسنه
 ششینه جوف طبیعت و ششون الرجل اسه هزل
 ششین - ششین - غیب و زشتی فهو خلاف الزین
 (معن ص ۲) ششان معاصب مقابح ششین فی
 از حرور و سجده بجا -
 شاین - کودک نازک اندام فریب قدسین انعام (معن
 ص ۲) ششانه نام شخصه و بالفهم احمد بن فضل
 ابن ششانه الهمدانی الکاتب و عهد الرحمن بن محمد
 ششانه له خیر و علی بن عبد الملک بن ششانه محدثون
 و ابن ششان کشد او عهد العزیز بن محمد العطار و بالفهم
 ششان بن جسر بن فرقد و اسم جعفر و هذا لقبه و احمد
 ابن الحسین البغدادی یروی عن ششان و ششونه بالفهم
 ششیت به مغرب و شش نزدیک شد ششانی و
 ششانی بالفهم مویس و سرخ چهره و میگون برود -
 شش - بالفهم بافتن جامه (معن ص ۲) ششان
 و ششون فتان منه یعنی جولاها ششون بالفهم قلعه
 است بانلس و موضعیت نزدیک الظاکب
 ششان بالفهم کوه نیست بلکه ما بین گدسی و کدر است
 بالفهم پارچه ای نرم و جل شش الکف مویس و شش
 و محمد بن ابی المظفر بن ششان کرمانه محدث فرد ششانی

بالفتحات و هی ست بمصر -
 اشتیخون - بکسر الالف و التاء و ستانی محبت لیس
 منه محمد بن احمد بن ست المحدث -
 شیخون - شیخ یعنی پیر و الشیخون لفته فی المشحون -
 شذونه - بالفهم شهر لیس منه ابو عبد الله
 ابن حاتم النخوعی -
 شاذ کونه - لفتح الذال پارچه های گنده سوزنی
 نقل بالیمن دالی بهما نسب ابوالیوب الحافظ لالان
 اباه کان بهما -
 شرن - شکات سنگ و قد شرن شکات و رنگ
 شد (معن ص ۲) و ششین شهرت لیس ششیران
 بالفهم کاجیره گل کافشه و محمد بن عبد الله الشیران
 شستان - بالکسر علی بن ابی سعید بن ششان
 المحدث -
 ششانه - عمل من اعمال بطیوس -
 شاصونه - او دهاه سفاله بر نیه ششاصون
 ج د نام مرثیه -
 شعثن - جعفر والد ابی روح و ذوب المعالی -
 شغنته - بالفهم پشتواره جامه و ششخ شششون
 کصروج -
 شغرنه - بالراء و النون بر وزن و معنی شغرنه
 بالزاز و الباء و ذکک فی المصر یعنی ان بیدار ششعی
 شغنته - جماع کردن -
 مشکدانه - بالفهم عهد الله بن عامر المحدث
 شلوبین - او شلوبیه - شهر لیس بمغرب منه
 ابو علی الشلوبینی النخوی -
 ششین - لفتح شش و نیست باستر آباد منها ابو علی بن
 ابن جعفر الششینی ششونه شهر لیس بانلس استخوان
 بالفهم بلطفه الششیه شهر لیس بصعبه اوسط و شلوبون

جریس بالفهم و هیست بمصر زین ششونیه -
 ششونه بالفهم زن گول دجاسه غله لفته مصریه و
 سواری دریا که برای جهاد آماده باشد ششون
 سکی رای و هولشون الرؤس ای لفرج ششونه -
 ششاین - پرنده ایست مشهور و عمود تر از او -
فصل الصاد
 صصین - صصین - بازو ششین یکی دهنه از کسه
 (معن ص ۲) و اذا استوی المقام لیسین فی الکف
 ثم یضرب بها قیل صصین و لقال له اجل و لا تصبن
 صابون م -
 صصون - صصون - نیکو کردن و صلح کردن میان دو
 قوم - و زون و ناقه صصون ناقه لکدر تنده و طبق بزک
 و دادن چیزی در طبق (معن لفتح ص) و صصان
 لیسرب احد هاعلی الآخر صحابا بالکسر نان خورش عود
 لیسرب - صحابه ما پیانی -
 صصن - صصید نالی - پیلور - و جانور سکه
 در زمین خانه سازد و ان را ناپدید کند صصیدن
 شله و یاد ششانه
 صعن - صعون - بالکسر و تشدید النون
 ششوع نره
 صفن - صفن - لفتح صین پوست خایه هر دم
 صفقان بالفهم ج - صفن بالفهم سفره و خوراز هر دم
 و ادیم که در وی آب کند فتور به ششان و ششیران
 که زاد و اسباب خود در وی نمود - صفان شش شش
 کردن آب صفان اسپ بر سه پاسی استاد و ششم
 چهارم بر زمین نهاد و ایضا القام الذی یصف قدیم
 صفون بالفهم مصدر (معن ص ۲) و منه قولنا
 الصفانات الحیا و در فی الحدیث کنا اذ اصلینا خلفه

لغه لونه از جلاطیل چندی چنانچه ۱۱ غله ما پیانی دان نام خورش که از ما پیانی سازند ۱۲

از فصحی است من الرکون کما عرفت فاذا سجدت سجده
ای نماز صاعین اقامتا - سائق الضاد کساق
بعضین بالکسر وضعه -
صحن حشون - بالکسر کثیر در و بهو مشتق جاد
روزی را یا مخرج و سله سیر پوشیده که در جی نان
بسته صناع بالفتح که بغل و قد استمن الرجل له
صادر صباک - دامن او شمع یا فقه کبر - و است انا
از املت فاکتبرت علی الفحل - و فلان صحن نقبا
سلسه سلسه -

صحن - صحنون - صیانة - صیحة - و استمن یوسون
و مصر - مع بالفتح و التمام - قد فرغ من زود
بالضم و بالکسر صیان - بالکسر صیان - وان و تحت جاد
وصان القرض اذا تام علی طرف حافرة من حی او حیا
صوان بالفتح و الشد بر لوی از سنگدان استوانه کیسه
صحن - صحنین - بالکسر صحنین و صحنه
و التکرک صوانی صحنی یا صحنه الایه انبئی
و المنسوتیر الیها -

اصمهان - شمریت - پارس قد ذکر فی (اصح
صحن - کتاب طرسنت زینج تادو الظیر له فی
الکلام -

صفاة - بالفتح معرب چنانچه آن نام ساز است
صفاة شمریت بزرگ با و را الله و نیسب الیها
الانام الجانظنی اللغة الحسن بن محمد بن الحسن الشافعی
و النیسبة صفاة فی وصف ثانی معرب چنانچه آن را صحیح
ابن ابراهیم بن صفوان الصنیغونی زاهد محقق

فصل الضاد

ضاک - ضامن - لیس نرخلان غراب الجح ضاک
فلات مفر مثل رکب و رکب و ضاک بالتحریک الضاد

مثل حارس و حرس و قد یجمع علی الضمین و بهو فیصل
مثل غار و غرته - ضامن مونت ضوان و اضان
الرجلی له کثر ضانه -
ضمین - ضمین - بالکسر کثیر و بهو ما بین الکثیر و ال
داول الحیب الابط ثم الضمین ثم بعضین ضمنت اخی
و اضطنبه زیر کش گرفته ضنبة الرجل بالکسر ضنبة لفتح الضاد
و کسر الهماء عیالی مرد مکان ضمین اسه ضیق
و المفقون الزمین -

ضمین - ضمین - لفتحین کوسه م - ضمینان یا سکون
کوسه در ناحیه کبه -
ضمن - ضمیران - ذمن زحمت - منه - و انکله
بازن پر یکے باشد - و انکله بر سه چانه زحمت زهد
انہ ہی کہ - و نام مکت -

ضمن - ضمن - بالکسر که ضمنیه مثله ضمن لفتح ضمیر
عذر منه در حج اک ۲۰ دلیل کردن و امر امیرن
ایمان صفت فلان فی الدنیا ای رکن الیها - و عفا ضمن
و اظنعتوا ای الظن و علی الاحقاد - و اظنعت انشی رانی
اخذتوت حصدت لقال کما مضمن صبا ای حامله فی
حجره - و فرس ضامن اسب که تا تری مکر تر زود و حقا
ضمنه ای جوبار و غننی الی نلان فی سلی الیه -

ضمن - ضمن - و ست انداختن شتر - و غا لظ
انکدن ربح اک ۲۰ و بار کردن بر شتر لقال الضمن
البعیر برجله - و ضمن لبا کظ ای رمی به و ضمن علی - ناقه
ای حمل علیها - و ضمنت الیم ای ایتهم - و ضمنه آ
نریه بر جلی علی عجزه - و ضمنن بوا و ا ضرب لقمه
موتختر نفسه - و ضمنن بالانسان الارض اسه
ضمنه یا به ضمن مثال بجهت گول درشت خلقت
ضمن طفیل ذکر مع الضیف -

ضمن - ضمان - ما لفتح پذیرفتن در حج اک ان

و ااضامن و ضمن - ضمین - پذیرا نیدن - و دور
پناه و جانی آتورون - و در آوردن بتی مشد و دیگران
در شعر خویش ضمن شعر بالقضین و بتی که بدتوت بیت
و م - باشد در معنی نقمن و بتی و پند نقمن و فرام گزشتن
مکتوب و لفظ بعضی - ضمن کتاب بالکسر طیه لقال
اکان فی عنقه - بمنته بر جای ماندگی بجهت نقمن لقال بمنته
ای زیاده - ضمانه مثله در جو ضمن اسه نمن و الاسم
الضمن ضمن لفتحین الضمان مصدر منه لفتح ک - و ان
و فی الحدیث من کتب صبا عفا انشد ضمنه -

من کتب نفسه فی دیوان الرسی و الضمنی - و ان
خر ما بین که در شعر باشد فی الحدیث - منته انشد
و لم یأت ان لنا الضمانیه من اسل و کمره صامت
لله الظاهرة التي فی اس من الخسل
و ارجل الذی لیشرب له و قد من غیره و الضمانیه
ما نقضه امصایم و قرأهم من الخسل و ضمانیه فی حلاله
القول و حی عن مع الضمانین و الملائح -

ضمن - ضمن - بالکسر ضمانه بالفتح کثیر
در حج اک ان و بهو ضمنین و اصح ف اک م لفتح فی
و فلان غننی ای فاضی فی الحدیث ان انشد تعالی
ضمان من خلقه یحییهم فی عاقبه و یتیم فی عاقبه
و هذا علی مضنه کسر الضاد و فتحها ای نفس ما غنیت
به ضنه بالکسر قبیله مضنون غالیه که بر سر و
ریش و مالند -

ضنون - ضنون - بالفتح که بر ضنی و ن
ضمن لفتحین شمریت شتول - ابن
سیده و الشریب ابن مقبل الذی
انشد الجواهر سه فی (ضج ن) و صها -
مصحف -

ضنه - نیک کرد آنرا و آسان کرد آنرا (ضج ن)

صحن ضمین

صحن ضمن

صحن ضمن

اصمهان - صحن

صحن

صفاة - صحن

ضمان

ضمان ضمن

طيسانية

صدني كسرى موصى صدوان وصدبان نام ووكوه والنون زائدة فتاوى الباء ضيطة - وضيطان - لفتحين راه فتن مرد مفر با جنبش هر دو ووش وتن ضيطان وضيطان لغتان ضين - بالكسر كوهيت بزرگ بصغارا -

ضيطة طمان

طعنة ضين طعن

فصل الطاء

طبن - طبن - لفتحين زيرك (جمع ك ا م) طبانة طبانية طبونة بالفتح ضين كذلك جمع ك ا م فلو طابن وطبن اى حاذق واذق واذقوا بانيدن (جمع ك ا م) طابون جاي آتش خوابانيدن و يقال طابن بده الحفيرة طابنها وطابنها مطبنة مثال مطبنة واطبان مثال اطمان وبعناه - وما در مى بازيج طبن ج -

طبن طبن طوانة

طعن طين

طحن - طحين - طحين - لفتح الجيم تا به مصر طحن الطار والجيم لا يجتمعان سفاصل كلام العرب - طحن - طحن - آرد کردن (جمع لجمها) طحنت الرحي وطحنت البئر - طحن بالكسر آرد وطحنت الافعى ترخشت و استدارت نهى مطحان بالكسر - طاحونة آسياب طحن دندان هاى بزرگ طحانة طحون بالفتح اشتران بسيار طحون ايضا لشكر طحن (ض ا م) جانور سى طحان آسيابان -

طحن

طحن طحن طحن طحن

طرن

طعن

طركونة

طعن - طعن - زدن به نيزه - (جمع ض ا م) و لفتحا و حعن کردن و كسى طعان مثله و در بيا بان فتن - و گاه زدن اسب چون غانرا بگشى و نيك زدن يقال لطفعن انفسه فى الغنائ مطعان بالكسر بسيار نيزه زنده و طعن كنده مطاعين و طاعنوا و اشعدوا فى الحديث لا يكون المؤمن

طعان يعنى فى اصحن الناس - طاعون مرگ و با طواعين ج -

اطمان - اطيمان - طمانينة - بالضم آرا ميدن و بهو مطمن و تصغير مطمن طمانين بجزت الميم من اوله واحد النون من آخره و طمانينة تصغير طمانينة - بجزف احدى النون لانها زائدة - و طمان طهره و طمان بفتح على القلب - و طماننت منه سكنت -

طمن - طمنين - بالفتح آواز گس - و بانگ طشت و پيكان و بط و مانند آن - و مردن يقال طمن فلان اى مات - اطمان بانگ آوردن طشت و خزان طمن بالضم نهى طمنه كى و يقال ضربه فاطن سائة اى قطعها -

طمين - طين - بالكسر كل ضنية اخص منه و شيت و نحو لطمين اندرون و بعضهم لا يشد و يقول طنت امه و طمنين - و طان فلان كناية ختمه بالطين و يقال طانته الله على الخير و طامه اى جلد عليه - يوم طان و مكان طان و ارض طانته گل ناك فلسطين (ك ا م) شهر سى -

طشن - شادمان و خوش عيش شدن (جمع ض ا م) طرن - بالضم ابر شير طارونى نوعى ازان طرين اشرب اى اختلطوا من السكر يعنى شرب خوردن باهم از مستى اختلاط نمود و طرين كدر هم لای تنك و اى بالطين و العزير اى غضب طريانة بالكسر شهرت بغير اطرون بالضم شهرت طين طين طرون كعبور موصى است بار مبيد طورين بالضم و بهيئت پر سى -

طركونة - بالفتح و شد المراد و ضم الكات شهرت باندلس و موصى است و غير مغرب -

طركونة - بالفتح و شد المراد و ضم الكات شهرت باندلس و موصى است و غير مغرب -

طيسانية - بالفتح شهرت باشبيلية و طيس لا يجمع الا على ذوات طيس و لا يقل طوايين يعنى جمع طيس ذوات طيس ست نه طوايين - طعنة - بالفتح زن به خود تخم طعنة كوسفد بسيار - طعن - مرگ و حبس طعانية كعلائية و شنام ست برای مردان و زنان طعانين دروغ و سخن بهود و حبس و خلاف حستن و اطفن طمان و اطفن خلاقه خوسه او نيك شد - طوانة - كناية نام موصى است -

فصل الظاء

ظعن - ظعن - بالسكون و الحركة رفتن و كوچ کردن (جمع لفتحا) اظمان برون - و زادن ظعينة - بود و زن كه در هر دو ج باشد ظعن لفتحين و كيون انثاى لقمان اظمان ج - قال ابو زيد ولا يقال جمول و ظظن الا لابل التى عليها العوادج - و هذا لعمري لظعنة المرأة اى تركبه من الاعمال - ظعون بالفتح شتر بود و ج كيش طعان بالكسر سين كه بار بود و ظظن ظظن - گمان - و گمان برون - و و انسن اقول ظظنك زيدا و ظظنت زيدا اياك و قوله تعالى و ظظن و اود و اى علم و يقين و اود و ظظنين موصى است كرده شده ظظنه بالكسر تمت ظظن (ك ا م) ج لظظن اظنه و اظنه بالظاء و اظنا اى اظنه على اظنه و ظظن ابن سيرين لم يكن على ظظن فى قتل عثمان و بهو لظظن من الظن فادغم قال الشاعر (شعر) ولا كل ظظني انما عتب - ولا كل ما يردى على اقول ظظني گمان برون و اصله ظظن فايدل من احدى النونات يا مظنة اشئ بكسر - موصى و مالفه الذى لظظن كونه ظظن مظان ج - ظظون بالفتح مرد - گمان و چاه كورد

آب مست یا نه معلوم نباشد و کم آب دوام که گزارده شده یا نه معلوم نباشد -

ظران - بالفصح نام موضعیت -

فصل العین

عین - نسر عین - شد النون که گس ضم و کذاک
اجل و عنی مثل لعل لعلی بیاء اذ اوصلته نوت عینا
مونت عینات ج -

عش - عشان - بالضم دوو - و گرد عش کذاک
عوشان ج - یقال عشنت النار لعش بالضم اذ اوشت
عشین بوسه دوو وادون جامه را عشون بالضم
موسه ای دراز زیر رخ شتر - و اول باد و باران
عشایین ج -

عجن - عجین - بالفصح عجن خمیر کردن و شتر
بهر چه - دوست زون شتر بر زمین در رفتن و
بر زمین تکیه کردن بوقت بر خاستن از زمین و پیرنی
(رعف اک ۲) عجان خمیر کردن عجن لغتین فرشتگان
رعف اک ۱) عجن ناقه عجانا و عینه لغت
آماس بیان فرج و در ناته یقال ناقه عجانا عجان
یا کسر میان خصی و در بر عجان بالفتح بد گول عجن
زن گول لام زائد -

عجم - عجا هین - بالضم خادم و خوان سالار
عجا بنه بالفصح ج - و بالضم لغت مونت من و
قد تعجم -

عدن - عدن - اقامت کردن و بر جا
همیشه بودن (رعف اک ۲) و من جنات
عدن ای بنات اقامت - معدن جای باشش
تالستان و زمستان و مرکز هر چیزی عادن ناقه بر
یک جای اشده از علف عدن لغتین شهره

عدان البحر که انور یا عیدان خرابانان دراز و قدر
فی الدال عدان نام مروی عدنیه پار کون لعدان
ج یقال عرب معدن اذا قطع اسفله ثم خر بر قوت - عدان
گرد بهاسه مرغ -

عون - عوین - با سواد هر چیزی و مترقوم
یقال هم عوین القوم و بن مینی نزدیک ابرو عوانیه
بالضم آنچه موج از تک آب یا روعان بالکسر حوب
بینی شتر عوان مصدر منه (رعف اک ۲) عوان البکره
چوب بکره تیغ عوان نیزه سنان میخ دوز کرده بر عوان
دی یعنی چوب دی عوان البعاد و دی یقال دار هم عوان
ای بعدیة عوان لغتین کفک پای ستور (رعف اک ۲)
درین کردن ستور عوانیه بالضم قبیله - و گردی که ارتداد
آورد در عهد رسول علیه السلام و هم العفر عوان عوان
عوانیه جای غیر یعنی میشه و در عشان یقال لیست
عوانیه دلیت خاتمه - عربین الفنا گوشت و لطنی از تخم
عوانیه مصغره قبیله از قبیله عوانه بالکسر استاده
بویطیاتی و ج وخت که بوی خوش دهند پوست
را عوان بالکسر که به سقا معرون مشک
پیراسته از غنچه -

عوبن - عوبون - عوبان بالضم فیها عوبون
لغتین ربون نقول منه عربیه اذا اعطیته ذلک
اعوتن - عوتن - گیاه که بوی در ابعث کند و اصل
عوتن مثل و نقل حضرت منه النون و ترک علی حاله
ادیم معن ای مدبوح بالعربین - عربینات موضعی
عوبن - عوبون - بالضم درخت کز شده شاخها
بریده اندی و منه قوله تعالی حتی عادک لعربون لغتین
و عربیه ای ضرب بالهربون -

عربن - عربین - بالضم شگرت -
عربن - عربین - لغتین گواردین آب علف و خورون

آن در ستور (رعف اک ۲) عشتیت الا بل یکنج فویا
الکذا و سمیت دوایه عشتین ای شگور عشتین پیر و
فرهی و پیرینه اعسان الشی آثاره و مکانه و لغتین
فلان اباه ای نزع الیه الشبه - لغتین الشی ای
طلبت اثره مکانه -

عش - و عشتین ای قال بیه لغتین
خوردگفت عشتیه بالضم بنه درخت ابو عشتیه کنیت مرد
عشربن - عشتوزن مرد درخت سخت عشتوزنه منزه
عشربن - عشطن - پوست را در شوره نهادن بجهت
و باخت تاموی از وی بریزد (رعف اک ۲) عشطن
لغت منه عشطن لغتین گنده شدن پوست در سیرت و
شدن ای رعف کات ۲) عشطان کت خاک و شتر نقل گوشت
نزدیک عشطن بکسر الطار کذاک عطان معاطن ج عطان

بالضم سیرب شدن و فرشتین (رعف اک ۲)
آل عاطنه عطون عم اطین ج - عطان خوابانیدن
و خراوند شدن عاطنه شدن عطن لعل بعیره اذ الم
خود لعل العطن تنظیریه فلان مع عطن الی لعل لعل
عطن - عطفونه - و گیری هوای سید عطن لغتین
مصدر منه (رعف اک ۲) عطن لغتین عطن لعل

عکمن - عکمه - بالضم نور شگرت از فرج بکنن و کان ج
و کنن لطن عماره عکمن لغتین کثیره بالتحریک و لطن
عکمن - علامتیه - آشکارگی خلاف سر عکون بالضم
مصدر منه (رعف اک ۲) عکمن لغتین کذاک لعل ک
اک ۲) اعلان مستعدنه - عکان بالکسر شکا بگردن
یا هم دید کردن علامتیه مثال نمزه رانیه ان و انزه عکان
الکتاب عنوانه و عکونه و عکونه - معنی -

عکجن - عکجن - ناقه آگن - گوشت یقال نونه رانیه
و العکجن المرأة الملاجه -
عکمن - عکمن - بالکسر لطن - ای اقامه عکان

ظران
عین
عشربن
عشربن
عجین
عجن
عجان
عجمین
عدان
عکجن
عکمن

له بیان فی الصراح الی سیه العائمه الربون و فی القاموس مانیه - الحج ۱۲

بالضم مخففاً شمري بعين داما الذي بالشام فهو عمان
 بالفتح والتشديد والعين الرجل اذا صار الى عمان -
 عمن - عمن - عمن - عمن - عمن - عمن - عمن - عمن - عمن - عمن
 كرفتن سي را دع من اض ۲ وک ۲) جل معن دکانی
 ای عریض وایضا خطیب وامرأة ممتة - عین علی بن
 نامر وحینه زن که اورا از مخرتا بدد بر فیل معنی مغول
 وعتن الرجل عن امرأته اذا حکم القاضی علیه نیک او
 منع عنها بالسور غیره والاسم العنة بالضم وهي العین
 نظيرة الايل - حنان بالکسر م اعترج - وعائنه
 کردن عناننا لمن دورگ پشت ایقال ادخون اعمان
 یعنی بک شکر العان و حیوان لیشتر که فی غنی ناس
 تودن ساکرامو الماکا - عمن الهاشی فاشتر باه شتر کین
 فیه - وعنا ناک بالضم ان فعل کذا ای جدیدک غایتک
 کانه من المعانة ای المعارضة من عمن عین لے
 اعترض - وعنت القوس حقتة یعنی عنت الطام
 ای جعلت له عناناً یعنی مثله عنت کتاب عنت
 کذا ای عنته له وصرفته الیه - عنوان الکتاب بالضم
 تم وهي اللغة الفصحیة وقد کسر لقال عنیان بالضم وکسر
 وعنوت الکتاب وعنته وعنته یعنی - وعنان
 پیش گرفتن وهو الاعراض - عنوان بالفتح - ستور
 پیش رونده وایقال اعطیه عین حنة اسے خاصه
 من عین اصحابه وراية عین حنة اسے المساعده
 نیه ان عنته را عنت کفیه لا اوری ما هی ای اعرضت
 الشیء لا اعرفه ولقیت عین حنة اذا رایت عیاناً لم رکب
 عیاناً بالفتح امر عیان واحد باعانة مثله - وعنان اللسان
 صفحاً واما اعرض من اقطارها کانه جمع عین و المعان
 نقول عنان السار بالکسر - عنته حمزه را عین کرد انیت
 در لفظ چنانکه لغت تخیم است نقول عمن فی موضع آن
 من محققه از وی کلمه ابعدوا لیا و ذه لقول ریت

عین عین

عون

عمن

عن القوس لانه ما قذرت سمه عنما و هذا باب - وطه
 عن جوع جعل الجوع منصرفاً تاکاله وقد جا وزود
 قد لقع من وقتها الاثمن عن قد یکون اسما یغله حرف
 جرب لاک نقول حبت من عن بعینه ای من ناحیه بعینه
 و قد یوضع عن موضع بعد کما ایقال لغت عن حیالی ای
 بعد خیال - وقد لقع عن موضع علی ایقال لا اقلعت
 فی حسب عنی ای علی -
 عون - عون - عون - عون - عون - عون - عون - عون - عون - عون
 بالضم ح - وفي المثال لا تلکم العوان الحرة - تعویث
 عون میانه سال شدن ایقال تعونت المرأة وعانت
 ایضا - حرب عون وهي التي توتل فیها قمره کانهم جعلوا
 الارلی کبیراً - بقرة عون لا فارض ولا بکره قوله تعالی
 انما بقرة لا فارض ولا بکره عون - عون یاری کر
 آعون رج معونه اعانت یاری دادن ایقال ی
 زحی و لا تعن علی - وایقال ما عنک معونه ولا معان
 و لا عون رجل معوان بالکسر کثیرا لمبعونته للناکر
 اعانة یاری خواستن - وروی زهاسترون - معاذت
 یاری کردن تعاون یکدیگر را یاری کره کنون -
 اعوان مثله و المتعاونین الشداد التي طعننت فی
 السن و لا تكون الا مع کثرة اللحم - معانته کثیره عون
 ح - و موعه زهار - و نام وی بر لب ذرات بنسب
 الیه الحمر فایقال ما قیة در باقالوا اعانث و بی من
 عمن - عان من - شخ و رخت شرمه که نزدیک
 تمه باشد عوان ح - و ایضا اعصابی جوارح مردم
 و رگهای رحم نغمه و ایقال سننت حوازم من انخل لعمن
 بالضم ای میبست و روی فلان بالکلام علی عوانه اذا
 لم یبال اصحابم خطا عمن بالکسر لشمع عنة یاریه
 از وی عمن ح - و فلان عمن مال ذاکان جسنن تعیان
 علیه و ایقال اعطاه فلان من عان من مال و آجته ای

من تلاوه - عان عاتر و معتم تا بست و عمن
 بالکان لعین ای اقام -
 عین - عین - عین - عین - عین - عین - عین - عین - عین - عین
 عینة تصغیر ی - و یقل ذوا لعینین الحیوس
 و اسم رجل و عینه - و چشم زانو و چشمه کتاب - و زرد
 و مال پیدا - و دید بان - و حایوس - و گزیده هر چه
 و شخص - و نفس هر چیز ایقال هر چه معنی و هر چه بعینه
 و قولی الحجاج لعینک اعمیرت کدرک یعنی منظر کبر
 شک و مردم ایقال بله قلیل لعین ای نفس القدس
 و چشمه ترازو و ایقال فی المیزان عین اذ المکین مستوی
 و باران چند روز که نه السید - و حرفی حلقه از حرف
 عین و ایقال غلته موعین اذ العمدت بعد ولقین و کذکاک
 عمد علی عین - و ایقال بقیت اول عین و اول عامته
 ادنی عامته ای قبل کل شیء و فی المثال الجواز عینة
 و ایقال لا اطلب اثر البعد عین ای بعد مساویه - و عامته
 شی فلان اموالهم و رعیانهم و ما بها عان و کذکاک ما بها
 عین لے احد - اسود لعین کوسه را عین صهر
 عیون البقر نومی اذ بگورا عیان القوم اشهرهم
 عیان برادران مادر پدر سے - معانیه برادر ماور
 پدر سے بودن و ایقال هو عبد عین ای هر که عبد ایک
 ماومت تراه و اذ اغتبت فلا - و ایقال انت علی
 عینی فی الکلام و الحفظ جمیعا قال الله لقائل
 و تقنع علی عینی - و ایقال بالجلد عین و سه و و امر
 رقیقه نو ذک عیب فیه نقول منه لعین الجلد و سقاء
 عین و عین - و لعین الرجل المال کچشم کرد و لعین
 علیه الشیء لازم شد بروی بعینه و حضرت حق عنت
 ای بلغت العیون - و عینت الما مائة مایه عین
 معیون علی النقص و التمام آب روان روشن عیان
 بالشکر آب روان شدن آب شک ایقال شرب علی عین

ای من مارسل - وعتت الرجل بالکسر چشم کردن فانا
 عائن و هو معین و مویون تصیین مخصوص کردن چیزی
 از جمله - و آب و مشک نوختن تا چشمه های وحی بگیرد
 و مردار بدسوسخ کردن - و در وی کسی بدی باسه
 وی اورا گفتن متین بالفتح فعل گاو و بالکسر بوقامت
 میان دیدن چشم ایتامیان و در خط که بجهت نقل تمام
 کشد میان بالکسر ایضا آهن آماج عین ج عین بالکسر
 اهل سرای - و جماعت لقال جافلان فی عین های سنی
 جماعت - ا عین فراخ چشم عینا مؤنثه عین جمعها و اصله
 فعل بالضم و منه قبل لمبقترا الوحش عین الله عین العین
 عینا - غنیه بالکسر عینی لقال عتات الرجل ذواتی
 اشی بنسیه و لقال بذاعتیه المال ای خیاره مثل عمیه
 و توب غنیه اذا كانت حسنی مرآة العین - عتیان
 بنسیه خریدن چیزیست دگر بیده گرفتن - و ویدان شدن
 لقال عتات فلان ای صار عینا - و لقال ایضا
 مان علیا فلان لعین عینا ای صار لبا عینا - و لقال
 اذ موب و عین لمانتر لای اربده -

ربنا الاعلی والعقیات فی الیا -

فصل الغین

غبن غبن - نقصان آوردن و ربح (مع مع
 اک ۲) لقال غبنه فی البیع ای حذره و غبن فهو غبون
 غبن بالتحریک نقصان در راسی (مع ک ان ۲) و
 غبن رایه اذ انقصه فهو غبن ای صنیف الرایه و غیه
 غبانة - و الغبنیه من الغبن کالشیتمه من الشتم
 لتانین کیدگیر اوردن زیان انگندن بوم الغنابین روز
 قیامت - منابین بن هاسه ران غنبت الثوب
 و الطعوم مثل غنبت و قد ذکر -
 غدن - اغدی ران - تمام رسیدن و دراز شدن
 موی و گیاه و الشبب الغدانی الغضل - غدن لغتین
 سستی عذاته بالضم حی از نبی ربوع -
 غرن - غرن - مثال در هم لای سیل آوردن در طلبا
 کائن او یا لایا غزیل کذلک -
 غسن غسن - (ص ۱۱۲) دستها - موسی
 پیشانی و فشق اسب و گیسو و مانند آن غسته بالضم
 غسنه کی قیسان بالفتح تیزی جوانی و هو فیعال منه
 غسان نام آبی و غبیله -
 غصن غصن - بالضم شاخ درخت اغصان
 غصون حج - غصنه بالکسر کذلک مثل قرط - و قرطه
 و غصنه ای قطعته ابو الغصن کتیه محلی -
 غصن غصن - بازداستن (مع و اک ۲) و
 ص ۱۲) لقال ما غضک عنا ای ما عاکک عنا -
 اغصان داکم باریدن لغصین آژنگ وی گردنیدن
 لغصن لازم منه - غصن لغتین و السکون آژنگ است
 و سکن زره و غصن العین جلدتها الظاهره - منا غصنه
 شکتهای چشم نمودن و لقال لجدرداذا السین لجدری

جلده اصح جلد غصنه واحدة و لقال بالیا ای ایضا
 غنن - غنن - پوست تر راه رزم چیزست بناون
 تا چشمهای وی ریزد (مع و ص ۱۲) فهو غنن کفیل
 و خواباتیدن میوه و خرمای نارسیده تارسد -
 غنن - غنن - بالضم آواز درینی غنن از بی غنن
 گوینده لقال طیر غنن - و وادو غنن لسیا غنن
 که در وی گس و آواز وی بسیار باشد تر و غننا و ویه
 بسیار مردم و غنن السقار لست امثلا - و غنن
 الوادی فهو غنن -
 غنن غنن - تشنگی لقال منه غنن ا غنن و
 غنات الابل مثل غامت و ابر و تیرگی و لقال
 غین علی کذا ای عظمی و منه الحدیث و ان لوان علی
 قلبی - و انان الغین السواد ای السبا و حرنه
 حلقیه از حر و ت محب غنیه بالکسر آنچه از مردار بالاید
 چون بریم و خون و خمر آن و غامت لغتین -
 ای غنن غنن شجره عینا کثیره الورق غنیت
 بالفتح و غنستان بے آب و غیفه و غنستان با
 آب -
 غدن - لعل تمام و کامل لغت نه الغافل -
 غرن لغتین پرنده است یا عقاب یا مانند
 آن اغران ج و خرچنگ غران بالضم موضع
 خون لکفت نالوان و غران لغین علی الفرو
 یعنی خمیر بر پوستین خشک شد (مع ک ان ۲)
 غرنه - شهر لسیه از فراخ ترین و پاکیزه ترین
 بلاد و غرنیان و بیست با و راه النهر -
 غشن - بچوب دستی و پشمشیر زدن (مع
 و ص ۱۲) غشانه بالضم لیس از بریدن زراعت
 انجم باقی ماند و غشن الما و رکبه البعره
 عذیر و نحو ه -

غمن

غبن

غنن

غین

غدن

غرن

غسن

غصن

غصن

غصن

غصن

غصن

غصن

غصن

غصن

غصن

غصن

غش - لغتین سختی کندگان عتوت دعوات کی
 و غشته ای لسن بسوی قید خانه سخت راند اورا (مع
 ن اک ۲) و ص ۱۲) و عین علی غمیه رنجانید و غش
 خود را و بر سختی کرد عتات بالکسر آبی است
 مجازی خیر -
 عدانته - بالفتح است یعنی سرین -
 اعون - فلانا - ای قاسمه فی النصیب فاخذ کل نصیبه
 اعصن - الامر - کارگی خورد و شوار شد -
 اعصا من - کعلا یط شتر ماده توانا و چالاک -
 عقصته - بالفتح قلعه است باران عقوبت بالکسر
 و فتح الیا بحجر من المرتج تحت العرش فیه ملائکه مرسل
 معهم ریح من ریح ناظرین الی العرش تسبیح سبحان

له ابو الغصن و عین بن ثابت لیس بحجی ق لیل لغین غلط و اصح لظی غن ۱۲ ق

قطن - قطنان - کم خوار ازک طعام شدن (ع)
بعضیها رطل و امرأة قطنین سوار قطنین الفنا کنه -
قطنان - قطنان - بالفصح جوب دستی - و انگندن
بزدن لقال ضربه قطنان ای صرعه و ضربه حسته قطنان
ای سقط و وقع -

قرن - قرنان - شاخ و گیسو و قرنان ای مصفیان
و کوی خرد و تها - و یک تک سب بقال حلتبا القرس
قرن و قطنین و هشتاد سال و قبل سی سال - و هم سال
مرد بقال هم علی قرن ای علی سنی دابل یک روزگار
از مردم بقال یعنی قرن بعد قرن و بیخ زن و آن چیزی
باشد که از فرج بیرون آید چون خود آن عیبی بزرگ
است قبل خنقم الی شرح فی باره به قرن قال قطنان
فان اصاب الارض فهو عیب وان لم یصیب فليس عیب
و یک سوی بود و ج - و یک سوی سر و تنه سنی ذوالقرنین
لان ذوالقرنین الی الله تعالی فی ضرب علی و بیه و بیه و بیه
الرومی - و ايضا هم جبل من عرب و له قرنان من
ضخیرتان - و قرنان ايضا منار تان علی راس البئر
یوضع فوقها خشب تعلق البكرة منه - قرن الشمس نجم
نخست پیدا شود از آفتاب قرن تحقیقین کیش از

جرم و شمیر و تیر با یکدیگر در جبل قارن مع سعیت
و قبل در سن که دو شتر بهم بندند - و شتر بیه با دیگر
و معنی که میقات اهل نجد است بحبت احرار هم حج و حتم
اولیس القرنی و پیوسته برود شدن (مع ک ن ۲) قرن
نفت مینه - قرن بالکسر حریت و هم دست در شجاعت
و کشتی قرنه بالضم یک سو بودن آمده از هر چیزی
بقال قرنه الجبل و قرنه النصل و قرنه الحم و بی ک
شجاعتیه - قرآن بالکسر هم آور دن حج و عمره و هم آمدن
و دستاره و بر بوی - دو و خرابار هم خوردن و یک
حضرت تیر بر بوی تیر با یکدیگر تراشیده یکس باشد و سخا

که دو دستور بوی سبت باشد با هم قرن بالفصح ایضا سبت
و دستور را با هم (مع ف اص ۲) و هم پای پیش جای
دست امتداد در فتن - و پیوستن چیزی به چیزی
و قرنت الاساری فی الجبال شد و الکتفه قال شد فقر
مقرنین فی الاصغار - اقران پار شدن به یکدیگر
مقارنه یا رکود و در حیرت با هم اقران برودن
نیزه و نزدیک آمدن آنکه دل سر کند و بسیار شدن
خون و برگ بقال اقرن الدم فی العرق و استقرن
لے کشد و توانائی و قوت دادن و توانائی و ما کنش
در مقرنین ای مطیقین - مقرن یکسر را آنکه او را یاری
نما شد و دستور آمدن و کشادگی قرین یا قرنیان
ای دیگر و طمعه لان عثمان بن عبد الله اخا طلحه اخذ بها
فقرنیان جبل فلذلك سمیا القرنین قرنه الرجل المرأة
ایقال اذا جازبه قرنه بهر ای قرنت بهر استندیده
اطاقها و علیها - دو و در قران اذ اکان یستقبل بعینها
ایضا و بقال تحث قرنه و قرنه بالفصح و قد و قرنه
ای ذلت نفسه و تامله علی الامر - قرون بالفصح ناده
که شتر کرده که در رستان میان دو دو شتر - دستور
خوی کننده - و هم پای بر جای دست نمده در فتن
و شتر که زانو با هم نه چون بنسبند - و نانه و دستبان
و دو پیس را به هم نزدیک آورده - دو و خرابار هم خوردن
و بقال لها انبه ما قرنا - قارون آنکه برین فرو شده
در عهد حضرت موسی علیه السلام و مثل شده تیراگری غیر
منصرف و قرنه قارون و مقرنی مشک که بقرونه
و بافت کندش و آن گیا بهیست که در ریگ بر آید و لم
یعنی علی هذا المثال الاقرق و عرقه و عنقوه و بندوده
قرسن - آهستانان - کلان سال و دو تا شدن
فسانیه مثال طمانیه خشک و سخت شدن چوب
و سخت آریک شدن شب -

قطن - قطنون - اتماشت کردن بجای و جمع
ص ۲، فموقطن قطن قاطنه ج - قطنین کذلک
قطنین ایضا چاکران قطنیه باشندگان خانه بقال
جاوا القطنیتهم - قطنان بالکسر جوب قدرنگ - و شکوفه
بود و ج قطن بفقطنین میان دوستان - و معزوه مرغ
و کوهی قطنه (ن اک ۲) هزار خانه شکفته و قولها
العامة زمانه قطنه بالکسر و السكون کذلک و الاول ص
قطنه بالضم لقب مردی و هو ثابت قطنه ایستکه
و الاسباب المعارث یضات الی القابها و کون الالقاء
معارف و میوت به الاسباب کما قبل قطن قطنه و زیاده
و سید کر ز قطن یعنی سکن و سکون به نیه قطنه اشخ
مقطنه نیزه قطنه کسرتن یکی آنچه بلانده علی قطنین گیا
بی ساق چو شتر کرد و دانند آن بقطینه کدی قرنیون نجینه
بفصل سب بقال لکرم و البته معناه قطن قطنینا -

قطن - قطنین - (مع ف اص ۲) ایطنی از بی اس
قیعوت بالفصح بیا سه -
قطن - قطنیه - گویند از تفاوتی که کرده قطن مصدر
منه (مع ف اک ۲) و هم منی عت قطن و قطنین تشدید
النون موضع قفار ادنیه نون مشدوده - و قول عمر
رضی الله تعالی عنه الی استقل الرجل الفاحر لا یمن
بقوته ثم اكون علی قفانه یعنی علی قفاه و النون زائده
وقال ابو عبیده هو معرب قبان الذی یوزن به
یعنی کیان -

قطن - قطن - ایقال قطن قطن - ان تفعل کذا ای
خلیق و جیدیر لایینه و لایحه و لایوت فان کسرت
المیم او قلت قطنین نیت و جمعت - و هذا امر قطن
کک ای خفاقة کک و مجردة - قطن موافقت
جستن -
قطن - قطن - بالکسر نیده که از پر و ما هر نه زاده
شده

قطن - قطنین

قطن

قرن

قطن

قطن

قطن

قطن

قطن

ليستوي قيدا التثنية والجمع والموتث وربا تا لور عبيد
 اتقان شم بجمع على اقية قين القميص وقناة استين
 عثمان العنابوي لعل قنة بالكسرة تاه رسن قنن ج
 نوعي زردار ويا يقال له برز و بالفارسية قنة بالضم
 بالاي كوه مثل قلة قنون قنان ج - قنن قنات
 كذالك - اتقان برقنه برشدن بزكوي قنان بالفح
 كوه و ربي اسد قنن بكسرتين نوعي از موش و شقي
 در راه نماي و آب شناس در صحرا قناتن بالضم كذالك
 و بالفح ج قننة بالكسرة شيشه قناني ج - قانون اصل
 بهر چیزی قوامين ج - ديس هولعربي -
 قين - قين - آنگر قيون اقيان ج - و آنگري
 و نيكو كرون چيز - و فراسم آوردن شگافكي خنور
 (ع و ف ك ۲) يقال سنه قننت الشئ اي لمسه و اصله
 قن اناك هذا عند القين في المثل اذا سمعت
 لسري القين فاعلم انه مضج و هو سندا القين صار مثلا
 في الكذب و الباطل يقال له و ذة و زين و سدا القين
 نبات قين نام جائے و يقال لبني القين من بني اسد
 بلقين كما قالوا الجارث و هو من شواذ التحقيق و اذا نسبت
 اليهم قلت قتي و لا تفل بلقيني - و القيان مضع القيد
 من و ظيفي يد البعير - اقيان نيكو شدن نبات - و
 بنابت سري سيدن غوا و قنينة مشاطة عروس قننين
 و استن قنن آراسته شدن قنیه كنيك موهوكوي قيان
 بالكسرة ج - قال ابو عمرو كل عبد عند العرب قين
 و الامه قنينة -

قرطعن
 اقرون
 كقن
 قسطينيه
 قسطينيه
 كدن
 قين
 قشوان
 كرن
 اقطن
 قلنه كرز
 كفن
 قونه
 كمن
 قدن
 اقذان
 قصانته
 كبن كقن

و نوع بعض كثير الورق حاد الشوك كانه حنيفة طويله
 كثير باليبا محب لوج النظر -
 قرطعن - مجرد عمل مردكول و اعليه قرطفته يعني ليست
 بران چیز -
 اقزان ساقه - كسر باقردين بكسر الواو و هي
 از بل و جبل بكناره وليم قزو نيك و هي هست بدنيوه
 قسطينيه - بالفح سريره -
 قسطينيه - زياده بار مشددة و قد لضم الطاء
 الاولي منها و ملك الروم و قنمان اثر لاط الساعه
 و آخر در بان رومي يوزن طيا گویند ارتفاع سوره
 عشرون ذراع و كنيستها سطليله و با انها عمود حال
 قن و در اربعة اذرع تقریباً و في رأسه قن من كلس
 و عليه فارس و في احدی يديه كره من ذهب و قد فتح
 اصله يده الاخرى مشيا بها و هو صورة قسطينيه بانها
 قشوان بالضم مردان و القشونيه من الابل شتر
 تنك پوست و تنك دبان قشش بالكسرة و هي ست
 كبناره و ريامي بين قاشان شهر ليست نزدیک قم
 و حكي صاحب اللباب اجمال السين لغة -
 اقطن - كاشتر القطن لفضه من بهر
 قلنة - بختين و تشديد نون شهر ليست بانلس
 قلو نية لفتح القاف و لضم اللام شهر ليست بروم قالون
 لقب راوي نافع رومية معناها الجيد -
 قونه بالضم پاره آهن یا پاره ردي يرفع بها الا نام
 لقون نربان لغدي كرون و ستون خوب قونیه بالضم
 و النون و تحفف اليا و شهر ليست كلان بروم قيان شهر
 بيمنج لان تون و تون كزير و قون موضع قونیه بالفح شهر

د معن الك و بازگشتن از چیزی - ما پید کردن چیزی
 و كبن قنان اي سمن - كبنه لضمين و التشديد مرد
 گرفته خيل و اكيان اي القبط - و رعل مكبون المصلي
 و هو مثل الشتن - و يقال كبن القبي اذا اطلق
 بالارض - كبان بالضم بیماری شتر و تعبير مكبون -
 كقن - كستان - بالفح و التشديد م كقن لضمين
 ريمه و وودگر تكي خانه (ع ك ف ۲) و كقننت
 حيا فكل البعير من اكل العشب اذا لزم في اثره شتر
 سقا و كقن ريمناك -
 كدن - كدن - بالكسرة نهالين كه در بود ج خور
 نندن - و بان چرمين كدون ج - كدنه بالكسرة
 پيد و گوشت يقال لدرجل انه لحن المكذبه لبعير
 ذو كدنه و رجل كدن و امرأة كدنه اي ذات لحم و لحم
 كدون بالفح ستور بالني - و مرد كامل گول يقال ما
 ابيمن الكدانه فيه اسك النجبة - كديون مثال لفرجون
 و قاق التراب عليه و ردي الزيت تجله به
 بالدروع -
 كرن - كران - بالكسرة رباب و قيل چنگ
 كرنية زن مطربه -
 كرزقن - كرزقن - كرزقن - (ع و ف ك ۲) ستر -
 كفن - كفن صوت شتن (ع و ف ك ۲) كفتنه
 بالضم و رخته كفن بختين جامه مرده كفن كفن
 ساختن مرده را -
 كمن - كمن - نهان شدن (ع و ف ك ۲)
 و منه الكمين في الحرب - ناقه كمن الحجه و لستني
 خود نهان دار و مخزن كمن اندوه نهان كمن
 بالفح و التشديد زيره -

كمن بالكسرة پوشش اکتان ج قوله تعالى
 و جعل لكم من الجبال اکتاناً - اکتنه پرده با قوله تعالى

فصل الكاف
 كبن - كبن - و زوشنگي لب دلو - و زوشتن

له باز در آن صبح بناستند بوی هندی بر میادگده بیروزه ۱۲ کفته بالفح شجره بالضم ۲ اق

وَجَاءَنَا عَلَى تَلْوِجِهِمْ كُنْتَهُ وَاحِدًا كُنَانًا بِالْكَسْرِ لِقَالِ كُنْتَهُ
 الشَّيْءُ سُرْمًا وَصُنْفَةً مِنَ الشَّمْسِ - وَكُنْتَهُ فِي
 نَفْسِي أَسْرَرْتُهُ وَبِهَا أَيْضًا مَعْجَى فِي الْكُرْتِ وَفِي أَنْفُسِ جَمِيعًا
 وَكُنْتَهُ الْعِلْمُ وَكُنْتَهُ فِي الْكُنُونِ وَكُنْتَهُ الْجَبَارِيَّةُ
 وَكُنْتَهُ فِي كُنُونِيَّةٍ وَكُنْتَهُ بِالضَّمِّ فِي شَيْءٍ زَبْرُورًا خَانَةً
 لِعَيْنِي بِحَيْثُ كُنْتَهُ ج - بِمَوَكُّتَةٍ قَوْمِي أَرْعَبُ كُنْتَهُ بِالْفَتْحِ زَيْن
 بِسُرْمٍ وَجَمْعٌ عَلَى كُنَانٍ كَأَنَّهُ جَمْعٌ كُنْتَهُ قَالِ الزَّبْرُورِيُّ قَالَ الْغَضَبُ
 كُنْتَهُ نَحْيًا إِلَى الْقَبِيَّةِ الْطَلْعَةُ كُنْتَهُ بِالْكَسْرِ تَرِيانٌ وَقَبِيَّةٌ
 أَرْضٌ فِي كُنَانِيَّةٍ قَبِيَّةٌ أَرْغَبُ كُنْتَهُ كُنْتَهُ فِي كُنْتَهُ أَيْ سُنْتَهُ كُنْتَهُ
 كُنْتَهُ كَانُونَ كَانُونَ أَكُنْتَهُ - وَمَرَدُ غِرَانِ سَنَاسٍ
 كَانُونَ الْاَوَّلُ كَانُونَ الْآخِرُ نَامُ دَوْمَاةٍ أَرْعَبُ هَيْ رَوْمِي
 كُونُ كُونُ - كُنُونَةٌ - بَدُونٌ وَهَيْتُ شَدْنٌ رَعِ
 فَنَاصِقٌ (٢) شَبُوهُ بِالْحَيْدَرَةِ وَالطَّيْرَةِ مِنْ ذَوَاتِ لِيَا
 وَهَمْ كُنْتَهُ مِنَ الْاَوَّلِ عَلَى فِي الْاَوَّلِ كُنُونَةٌ وَهَيْتُ وَهَيْتُ
 وَقَبِيَّةٌ وَهَيْتُ الْاَوَّلُ كُنُونَةٌ بِشَدِيدِ الْيَأْرُخِ فَوَالْمَا حَذْفًا
 مِنْ هَيْتٍ وَهَيْتٌ وَلَوْلَا ذَلِكَ قَالُوا كُنُونَةٌ وَلَمَّا الْهَيْدَرَةُ
 فَاصْلَةُ فَعْلُولَةٌ لَفَتْحِ عَيْنٍ فَسُكِنَتْ لِلتَّحْقِيقِ لِأَنَّ لَيْسَ الْيَأْرُخُ
 فَعْلُولٌ وَكَانَ إِذَا جُعِلَتْ عِبَارَةٌ عَنِ مَعْجَى مِنَ الزَّمَانِ جُعِلَتْ
 إِلَى خَيْرٍ لَانَّهُ دَلٌّ عَلَى الزَّمَانِ فَفَعْلُولٌ كَانُ زَبْرُورًا لَمَّا وَإِذَا
 جُعِلَتْ عِبَارَةٌ عَنْ حُدُوثِ الشَّيْءِ وَتَوَعُّدِ اسْتَفْنَى عَنِ الْخَيْرِ لَانَّهُ
 دَلٌّ عَلَى مَعْنَى زَمَانٍ تَقُولُ الْاَمْرَانَا هَرْفُهُ كَانُ أَيْ
 خَلَقَ - وَتَقُولُ زَبْرُورَةً لِلتَّوَكُّيدِ لِقَوْلِهِ وَكَانَ الشَّيْءُ حَقًّا
 تَرْجِيًا وَكَانَ زَبْرُورًا مَطْلَقًا أَيْ اَلْمُدَّخْفُورِ حَيْثُ وَزَبْرُورًا
 تَوَلَّمُ لَمْ يَكِ اَصْلُهُ كُونٌ فَلَمَّا وَخَلَّتْ عَلَيْهَا لَمْ يَزَلْ مَتَابًا
 حَذَفَتْ الْاَوَّلُ لَلتَّحْقِيقِ السَّاكِنِينَ فَبَقِيَ لَمْ يَكُنْ فَعْلُولًا اَلْوَيْ
 اَيْضًا لَلتَّحْقِيقِ اِهْتِمَامًا وَإِذَا تَحَرَّكَ اِتْمَتُّوا وَقَالُوا لَمْ
 يَكُنِ الرَّجُلُ وَاجازَ لَيْسَ حَذْفًا مَعَ الْحَرَكَةِ وَقَالَ شُرَّافُ
 لَمْ يَكِ الْجَاهِلِيَّةُ مِنَ جَمْعِ الْفَتْحِ فَلَيْسَ بِمَعْنَى مَعْنَى
 عَقْدُ الرَّجُلِ - وَقُولُ جَاوِي لَيْكُونُ زَبْرُورًا لَيْسَ اَللَّامُ

كَايَكُ قَلْتُ لَيْكُونُ الْاَقْوَى زَبْرُورًا - مَكُونٌ هَيْتُ كُرُونُ
 مَكُونٌ شَدْنٌ وَبَدُونُ كُنْتَهُ بِالْكَسْرِ نَدْرُورًا هَيْ لِقَالِ
 كُنْتَهُ عَلَى فُلَانٍ اَكُونُ كُونًا وَكُنْتَهُ بِهَيْتُ
 يَهْ اَلتَّنَانًا مِثْلَهُ - وَيُقَالُ كُنْتَهُ وَكُنْتَهُ اَيَاكُ كَمَا تَقُولُ
 طُنْتَهُ زَبْرُورًا وَطُنْتَهُ زَبْرُورًا اَيَاكُ كُونٌ وَاحِدًا الْاَوَّلُ اَن
 سَمِعَ الْكَلِمَانَ نَامُ كِتَابِي مَرْمُورًا - اَسْتَكَانَةٌ وَتُنْتَهُ كُرُونُ
 مَكَانَةٌ بِاَيْجَاهٍ وَنُفْرَتٌ وَفُلَانٌ اَكُونُ عِنْدَ فُلَانٍ مِنْ اَلْمَكَانِ
 مَكَانٌ - مَكَانَةٌ بِاَيْجَاهٍ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ اَسْتَكَانُوا عَلَيَّ اَلْمَكَانِ
 وَلَا اَكْتَرُ لِرَوْمِ الْمَيْمِ تَوَهَّيْتُمْ اَصْلِيَّةٌ فَفَعْلُولٌ كَمَا قَالُوا
 مَسْكُنٌ مِنْ الْمَسْكِينِ وَيُقَالُ لِلرَّجُلِ اِذَا اشْتَرَعَ هَيْتِي كَانَهُ
 سَبَبٌ اَلِي تَوَكُّلُ كُنْتَهُ فِي شَبَابِي كُنْتَهُ كُنْتَهُ
 كُنْتَهُ - كَا هَيْتُ - قَالَ كُونِي كَمَا اَنَ بِالضَّمِّ وَالتَّشْدِيدِ
 اَكُنْتَهُ لَفْجَاتٌ ج - كَهَاتَهُ بِالْكَسْرِ فَاَلْ كُونِي كُرُونُ رَعِ نَا
 ص (٢) كَهَاتَهُ بِالْفَتْحِ كَا هَيْتُ شَدْنٌ رَعِ لَفْجَاهَا
 كَا هَيْتُ وَتَقْبِيلُهُ -
 كِينٌ - كِينٌ لِحِمَّةٌ وَاقْضَى الْفَرْجِ لِلرَّأَةِ وَالْحَيْجِ كِينٌ
 وَهَيْتُ كَالْعَدُوِّ - وَبَاتَ فُلَانٌ بِكُنْتَهُ سَوْرًا بِالْكَسْرِ لَمْ
 بِجَالَةٍ - سَوْرًا كَانُ كَا هَيْتُ مِثَالُ كَا هَيْتُ وَكُنْتَهُ لِسَبْكَونِ
 الْبَنُونِ حَيْثُ وَهَيْتُ مَعْنَى كَمْ فِي الْخَبْرِ وَالاسْتِفْهَامِ لِقَالِ كَانُ
 لَعْدَا هَيْتُ كَمْ لَعْدًا فِي الْاسْتِفْهَامِ وَتَقُولُ كَا هَيْتُ مِنْ رَجُلٍ
 لَعْدِيَّةٌ يَتَوَكَّلُهَا التَّكْثِيرُ فَتَحْفِضُ التَّكْوِيَةَ لَعْدًا بِهَيْتُ اَوْ خَالَ
 مِنْ لَعْدًا اَكْتَرُ مِنْ النُّصْبِ بِهَا وَاجُودٌ -
 كَانْتَهُ اَشْدَتْ رَعِ لَفْجَاهَا -
 كُنْتَهُ - بِالضَّمِّ شَيْءٌ تَخِيَّرَ مِنْ اَسْمٍ وَاقْضَى خَلْفًا
 قَبِيَّةٌ وَنَضْمٌ عَلَيْهَا الرِّيَاضِينَ اَصْلُهُ كُنْتَهُ اَوْ هَيْتُ لَوُزُوجِيَّةٍ
 مِنَ الْقَصْبِ وَالاقْضَى الرُّطْبَةَ الْوَالِيقَةَ تَخْرُجُ وَ
 يَجْعَلُ جَوْفَهَا النُّورَ -
 الْكُرْمِيَّةُ - شَجَرَةٌ صَغِيرَةٌ لَمَّا تَرْتَهُ قَلْتُ مَهْصَعٌ مَسْجَلٌ
 مَبُونٌ لِلدَّمِ مَسْمُونٌ لِلدُّرَابِ نَائِفٌ لِلسَّعَالِ عَجْبِيَّةٌ بِالشَّرِّ

اَيْسِرِي مِنْ حَضْنَةِ الْكَلْبِ الْكَلْبِ وَالْاَقْمَى وَالْاِنْسَانِ
 وَهَيْتُ وَهَيْتُ الْكَشِيَّةُ -
 اَكْرُ كُرُونٌ - بِالْفَتْحِ مَشْدُودَةٌ اَلْمَدَالُ الْعَامَةُ تَشْدُ وَالنُّونُ
 اَوَايَهُ اَيْسِتُ بَزْرُورًا كَهَيْتُ رَا بَرْمُورًا خُوْدُ بَرْمُورًا -
 اَكْرُونَةٌ - بِالْفَتْحِ لَقَبٌ مَحْمُودٌ وَاُوْدُ الرَّازِي الْحَمْرِيَّةُ -
 كَشِيَّةٌ - كَشِيَّةٌ كَشِيَّةٌ وَاَنَ نَوْعِيَّةٌ اَرْجُوْبُ
 اَكْشَانِيَّةٌ بِالضَّمِّ شَهْرٌ لَيْسَتْ اَكْشَوْنِيَّةٌ شَهْرٌ لَيْسَتْ
 بِمَقْرَبٍ -
 اَكْشَانٌ - قَلْبَانٌ كَشِيَّةٌ قَالَ لَمْ يَكْشَانُ كَشِيَّةٌ مِثْلَهُ
 كَشِيَّةٌ هَيْتُ - بِالضَّمِّ وَفَتْحِ الْهَاءِ وَكُسْرِ الْمِيمِ وَقَدْ لَفَّحَتْ
 وَهَيْتُ بَرْمُورًا مَحْمُودٌ بِنُحَيْلِ بْنِ زَرْزَرٍ وَكُرْمِيَّةٌ
 تَنْبِتُ اَحْمَدُ -
 اَلْعَانُ - سُسْتُ شَدْنٌ خَوْشِي وَذَوْكَانٌ مِنْ
 لَوْكُ اَيْسِنٌ كَانُ طَوْلُهُ عَشْرَةَ اِذْ رَعِ لَعْدَاةً بِالضَّمِّ
 نَامُ زَيْنُ -
 اَكْلَانٌ - بِالْفَتْحِ رِيكِيَّةٌ سِتُّ مَرْغَطَانٌ رَا اَكْلَانٌ هَيْتُ
 وَهَيْتُ بَرْمُورًا مَحْمُودٌ بِهَيْتُ بِنِ يَعْقُوبَ الْكَلْبِيَّةَ مِنْ
 اَفْهَامِ الشَّيْطَانِيَّةِ -

فصل اللام

لَبْنٌ لَبْنٌ - لَفْتَحِينَ شَيْءٌ هَيْتُ هَيْتُ اَلْبَانُ رَج -
 وَدُرُورٌ اَزْبَالُشُ رَعِ كَاتُ (٢) وَشَيْءٌ نَاكُ شَدْنٌ
 مَيْشٌ يُقَالُ لَبْنَتِ الشَّاةِ بِالْكَسْرِ وَنَاكَةُ لَبْنِيَّةٌ لَمْ
 غَزْبِيَّةٌ - لَبُونٌ بِالْفَتْحِ شَيْءٌ اَلْبَيْنُ بِالضَّمِّ وَاَلْكَسْرِ ج -
 يُقَالُ كَمْ لَبْنٌ حَنْتَكَ وَلَبْنٌ حَنْتَكَ هَيْتُ ذَوَاتِ اَلدَّيْنَانِ
 وَقَالَ الْكَلْبِيُّ كَمْ لَبْنٌ حَنْتَكَ اَي رَسَلُ حَنْتَكَ
 اَبْنُ اللَّيْلُونِ بِحُجْرٍ وَدَسَالُهُ بِسَوْمٍ دَرَاةً تَنْبِتُ لَبُونُ
 مَيْشٌ لَبْنٌ شَيْءٌ خُوْرَانِيَّةٌ رَعِ فَ اَصْنُ (٢) وَكَا
 قَا نَا لَابْنٌ وَزَيْنٌ لَوْصَا رَعِ فَ اَكُ (٢) رَجُلٌ لَابْنُ

كُر كُرُون
 كُرْمِيَّة
 كَشِيَّة
 كَشِيَّة
 كُون كِين
 اَكْعَان
 كَلِين كَلَان
 لَبْن
 كَانْت
 كُنْتَهُ
 اَلْكُرْمِيَّة

ای ذوالن کتاب الباق بانیر شدن مروح - بخشیر
 فدو آملن به پستان ناکه قوی ملین و فرس ملین لبین
 پرورده شده از شیر مثل عذیف من العذیف -
 و یقال قوم بلونون اذا ظم منقم سقم یصیبهم البیان
 اللیل بالعیب اصحاب النبید - و یقال به عقیب
 بلبته بالقع علف شیر ناک کتده ستود استلبان شیر
 حبثین کتبه ک خشت لبین ج - مثل کلمه و کلم -
 لبته و لبین بالکسر فیهما کذلک - تلین خشت زدن
 ملین بالکسر کلمه خشت - و شیر و در شه لبته اللیمین
 ششک پر این تلین و رنگ کردن ملین بالتشدید
 فکلمه لبان بالفتح سینہ لبان بالکسر شیر دادن یقال
 هوالخره بلبان امه ولا یقال ملین امه وانما الملین
 الذی یسیر لبان بالضم کذا ربانیه حاجت
 لبان کوسیم لبنی درختی یا شیر چون غسل - و نام
 زنی لبنی مثله بلین موصی
 لجن - لجن - بر جیسیدن و پاک ناشدن بریم از سر
 بشستن - و برگ را با نواته خرا کوفتن بجهت علف
 ستور تلین زدن خطمی و گل تا سطر شود لجن برگ
 افتاده ناته لجن گران رنتار لجن بالضم مصدر آمده
 (صحف ابن ۲) لجن بالضم لقره -
 لحن - لحن - خطا کردن در اجواب (دع لفتیما)
 یقال فلان لحن و لحنه ای خطمی تلین سخن نسبت
 کردن لحن یعنی آواز سخن لحن ج و آواز گردانیدن
 و فی الحدیث اقرؤ القرآن لحن العرب و لحن فی
 قرآنه اذا طرب بها قرو - و هو لحن الناس ای استهضم
 قرآنه و غناؤه لحن امیه ای مال و لحن فی کلامه
 ای خطا - لحن بالتحریک زیر کس - (دع ک ان ۲)
 فی الحدیث و لعل احدکم لحن نجبه ای فطن لسان
 و لحن له بالفتح لیا اذا قلت له قولاً یقهضک و یخفی

لحن
 سخن
 لدن
 لعن
 بجن
 لزن
 لحن
 لسن

علی غیره (دع لفتیما) و کتبه عنی بالکسر لکنه لغتاً مع فمه
 و لحنه انما یاها نحه - و لحنتم ای فاطتم - و یقال
 خیر الحدیث ما کان لحناً ای ما یکنه لکنه ویراد غیره -
 و قوله لکنالی و لکنتم فی لکن ای فی فحواه و جهاه
 و کان لحن فی العربیه العدول عما ینکلم معنی و
 عن الصواب الیها -
 لحن لحن یفتحن کتبه شدن شک (دع ک
 ان ۲) و منه لکنه لغتاً و قبل ہی التی لم یفتحن و جل
 لحن لغت منه -
 لدن - لدن - ای لکن و در مک لدن بالضم
 لادن در رنگ کردن یقال لدن علیه اذا دکاه علیه
 لذن نزود و هبوط غیر تکمن بمنزله عند و خل علیها
 من و حدها قوله لکنی من لدنا و جارت مضاعفه
 تخفص بالبعدها و فیه ثلاث لغات لذن و لدی و لذن
 و قال الراجز من لد الحیة ای المنخره و قال ذوالرمه
 لدن عدد ک منصوب عدوه لانه لکنهم ان بده النون
 زائده تقوم مقام الضمین منصوب کما یقول ضارب
 زید او لم یعملوا لدن الا فی عدوه خاصه -
 لذن - لذن - سخن عیش و تنگی و بالتحریک گرد
 آدن قوم بر سر چاه بجهت آب - و انبوی کردن
 و هر کار سے (دع ک ان ۲)
 لسن - لسان - بالکسر زبان و کنی بها الصیغ
 عن الکلمه فتوترت حینئذ من ذکره قال فی الجمع ثلثه
 الیه مثل حمار و احمرة و من انحره قال قلت لسن مثل
 ذریع و اذرح لان ذلك قیاس ماجاء علی ینوال
 من المذکر و المونث و زبانه ترازوسن ففتحن زبان بی
 و فصاحت (دع ک ان ۲) فوسن لسن و نومسن
 بالضم - و فلان لسان القوم یعنی سلیما حی و سخن گزار
 سن بزبان گرفتن (دع ن ان ۲) یقال لسنتم

اذا اخذته بلسک - لسون درو مع گوی سون بالکسر
 لکن لکن قوم لسن یملون بها لسن بالضم و لکنه
 لکن باریک و لطیف و لکنک امرأه لسنه القدین
 لعن - لعن - براندن دو و کردن از کبی و رحمت
 (دع لفتیما) لکنه اسم لیه لعان بالکسر لکنک حج - لعین
 لعنت کرده شده و رانده از رحمت معنی ملعون استوی
 فیه الذکر و الانثی و مسخ کرده رجل لعین و حوسه یعنی صورت
 که در بالیز بر پایه کتبه بجهت گزینن سباع و حیوان
 انرا مسرس نیز گویند ملا غمه لعان بر یکدیگر لعنت است
 لغته را کوفته - و منزل مروح و فی الحدیث اتقوا اللغات
 یخسها عند الحدیث - رجل لغته مثال همه تلسیا لعنت
 کتده بر مروح لغت با کون لسیا لعنت کرده شده برو
 لعن - لعنون - لعنتین لغت فی لغو و لعلی گوشت
 کرانه کردن لغاتین حج - و لعن بنی تمیم یقول
 لغتک معنی لغتک -
 لعن - لعنت - الکلام - بالکسر لیه بلیغته
 ای اخذت لغاتیه - تلغین تقم کردن غلام لعن
 دک (۲) سر لضم لغاتیه اسم فیه -
 لکن - لکن - بالتحریک کتبه بالضم در ماند گه
 لسن (دع ک ان ۲) رجل لکن لغت منه - و قد
 سکان الرجل اذا رمی من نفسه لکنه یعنی الکس
 و یسکن النون جر آنکه و سه خفیفه و ثقیله و عطف
 الاستدراک الحقیق لکنه لکنه یعنی الکس
 عملان فی المنصب لکنه لکنه بالضم و الایجاب
 یقول ماجاء فی زید لکن عمره جار و الخفیفه لکن لانها
 تقع علی الاسما و الافعال و تقع الضما بعد لغت ان
 بالبعدها یقول جاء فی القوم لکن عمر لم یحی فترقع و اجاء فی
 القوم لکن زید جاء و لا یجوز ان یقول لکن عمره فترکت
 حتی تالی بجهت تامة فاما ان کانت عطیه اسما و فرد علی اسم

له مرادف گاور و شه ۱۲ کله نوسه از طلاست آنرا با شیر گویند پیزند و در ناس آنرا میده خاند

لم يجز ان تقع الالف في ذلك المثل اعرب الاول
تقول ما رايت زيرا لكن عرا وطهاني زيد لكن عمر وقدر
يجوز فونه للضرورة وهو قبح ويعين الخمين يقول اصله
ان والكان واللام زائدة قوله تعالى لئن اشد ربي
يقال اصله لكن انما حذفت الالف فالتقت النون
نحو المتشبه بذلك -

لن - لن - حرف تنفي الاستقبال ومعناه بهرگز نه
وي تصب الفعل مستقبل تقول لن تقوم -

لون - لون - كونه چون زردی و سرخی و مانند آن
ونوع - ونوعه از خواص و اجزای طبیة القلب الوادیا
لكسرة ما قبلها ومنه قوله تعالى ما تطعمكم من تبنيه وتمر بالسي
العجوة وجمع لن وجمع اللين لبيان - تلون كونا كون
كرون تلون لازم منه ويقال فلان متلون انما يريد
خونهاش و لون البسر تلونيا اذا ابيضه اثر الفصح -

لهن - لهنة - بالضم ناشتا شكك لهن ناشتا شكستن
كس را لمن لازم منه يقال لهنة فكل من له سلفته -
المان بويه داود از سفر آينده را و قولهم كذا كذا
ك (ك) كلمة التوكيد سبلة من لانك كما ابدلت الهرة
بارك في اياك هياك -

لين - لين - بالكسر ترسه صد خشونت نية مصدر منه
د جمع فاك (ك) لين و لين بالتحقيق والتشديد
منه اليقار لنيون ج - ويقال هو في ليسان
من العيش بالفتح اي في لغيم وخصف يمين الامة
مستديان منه لينته والنته والنية على التام ايضا
يان بالكسر نرمي كردن باهم ويقال فلان ذكينة
ي لين الجانب استلانة نرم شمردن و لين لداي

لنق له
لنق - كلف شيرين لنته لغنين وشد النون
لنق يقال منه علم لفضل التلثة اخذتنا التلثة

واللثة الحاجة -
اللاذن - رطوبة تعلق بشعر المعزى ولها با اذا رحمت
بما يعرف بلكس او مستوس وما علق بشعر با جيد
سحن ملين مفتح لسدد واقواه العروق بدر نافع للتلثة
والسعال ووجع الاذن وما علق باطلا تمار و عي -
لغنون - بالضم نون ميني لغنين ج - او تصحيف لغنون

فصل الميم

مان - مؤنة - باروگره الي يمز ولا يمزو سه فاعولة
قال الفرار هي مفعلة من الاين وهو ليعب و السند
ويقال هي من الاذن وهو الخرج واليدل لالة لقل
على الانسان - ومانت القوم ما اتم ما انا اي جهلت
بمؤتمهم ومن ترك العزة قال متمم امونهم - ومانت
فان فلان اي لم اكثر ث له ويقال ما تيات له ويقال
اي ما علمت بذلك وهو مأنة اي لعله - ومانت فلانا
تمنته اي اعلمته علما - كنية تسانی وقال الجوهري رحمة
الله تعالى عنه حقه عهده اي ان يقال منته مشال
مفعلة على فعيلة لان الميم هلمية الا ان يكون اصل
بدا الحرف من غير هذا الباب فيكون منه على مفعلة من
ان المسكورة المشددة ومذكورة في باب دكان البوزيد
يقول منه بانما اي مخلقة وحجدة وهي مفعلة من آية
يؤنة انا اذا غلبه بالحق مما انه بانة ليشه كاري كردن كره
يقال مان مانك و اشان شانك اي عمل ما كسنة
مان ما تهي گاه آتات ج مؤن كنه لك و برهتي گاه
زبون - وچوب ديا آهن كه زمين شيا ركند بوسه
لكن - قين - زمين سخت و بلند متان بالكسر
رج متانة مصدر منه (عص لفيها) متين لغت منه -
متان الطرد و تدي رگ پشت از دو چاه يذكري و پشت
زبون و بهر روز برون كس را (عص ف احض)

وكهانيدن خايه قيقار و بيرون آورون خصيه دي
متن السهم فرود پرا ز تير تا در ميان و رجل متن اي
صلب - و متن به متن سار به پيوه اجمع مما شته با عدة
في الناية سار سير اما متنا اي شديد او مائة لسه
ما طه - متنين استوار كردن كمان به سپه و صلاح
السقا بالرب -

متن - مثانة - ابدان متن برآب وان زون (عص
ص ۲) متنين - متن بالتحريك حكيمه كس
متن (ص ۲) متن لغت منه متنين
ويقال رجل متن و متنون للذي يشبهه
مجن - مجنون - بياني (ص ۲) مجان كس
فوجان و هم مجان بالضم و التشديد - مجان بالفتح بجان
ماجن نامة ككش بسيا رجه بروي و بازگيرد و طريق
مجن اسه محدود - مجنون و ولاب مناجين ج -
ويروى منجنيق -

مجن - مجن - گل و خاک چاه بيرون آوردن -
و پاک کردن (ص ۲) مجن بالكسر آرميشن باطن
ج - يقال مجن و امتخته اي اخيرة - و مجن عشيرين
سوطا لسه صبر - و ما مخني شيا اي ما مخني على القلب
اي ما عطاني -

مجن - مجن - مرور از بالا - و گريستن و كشيدن
از چاه (ص ۲) بلع
مدن - مدون - همیشه بودن بر جاسه در بنه شهر
و شهر رسول عليه السلام مدائن بالهزة و مدن لغنين
و السكون ج - وهي فعيلة - وقيل انه مفعلة من
و نث اسه ملكت - و فلان مدن المدائن كما
يقال مضر الامصار - قيل مدائن هي مهورنة
اذا كانت فعيلة من مدن بالمكان لسه
اقسام و غير مهورنة اذا كانت مفعلة

اللاذن

لغنون
لن ين

لون مان

لهن
مهن

لين
مهن

مدن

متن

لنق

بست که بول آدی و حیوانات دیگر نظره نظر دی می کند بر آن تقطیر البول خوانند آنکه الممن العزب بالمسوطه و هو بالشمین اصح - ق ۱۲

نمن

مرن

مكن

مزن

مشن

معن

من توكل دين آي ملك كما لا يميز معاشيس - اذا
نسبت اسه مدينة الرسول قلت مدني والى مدينة انفسه
مدني والى مدائن كسر قلت مدائني - مدين بالفتح
قرية شعيب النبي عليه السلام -
مرن - مرون - زم شدن وعاوت کردن بر چرخ
دع مع من ٢) يقال مرن عليه مرانه مثله ويقال
مزننت يده على العمل اي صلبت - ومرن جهه على بذالك
وانه كمرن الوجه اي صلب الوجه - مرن (فك) حال
وخمرن بسكون ٢) يوتن - وجرى ب کردن پاي ستور
بسبب سودگي و مع ن امن ٢) امران الذراع في
بازو و دو شش مرانه نرمي - و موضعي - و نام ناقه كمرن
نرم کردن مارن نرمه بيني - و نيزه نرم ممان مثل
مراجن - مازنه بگشن رسيد ناقه و آبستن ناشن
بوي مران بالفتح و التشديد نيزه مرانه سيكه مران
بالفتح موضعي -
مزن مزنه - بالفتح باران و ابر سپيد مزن رج
حرب المزن نجيح ابن مزنه ماه نومازن بضيئه مور و پود
تنبيله از تميم مزنون نام عمان مزنه مضر اقبليه از مضر
مسوب اوسه -
مشن - مشن - نوعي از تازيان زون (مع ناض)
امشان بریدن در بودن - و شمشير بگشيدن مشنه
پوست باز رفتگی از اندام بزودن يقال مشنه با سيف
اذا ضربت فقتل الجلد - مشن بگرا هست شير و ان تا
مشان بالفتح نوعي از خربا و في اشل لبله اورشان
ياكل رطب المشان بالاصانفة - ويقال امشن و
منه ماشن لك اي خدما و جرت -
معن معين - چيزه اندك و آسان حل موشن
في حاجه - و نام جو انخروي معروف عرب و قال
الشاعر (دع) فان ياك ماك غير معن اي يمين يمين

و قولم حدث عن ممن وذا حرج - ويقال ماله ستمه و
لا تمخه اى نهي - مامون قماش خانه و آب و طاعت
و فرابرد اى قوله تعالى و تمخون الماخون قال
الوعيد الماخون الجاهلية كل منفعة و عطية و نى الاسلام
الطاعة و الزكوة - ويقال اصل الماخون مونة و الاك
موضع عن الهاء - معان دور و روشن اسپ
درد و بدن - و حق كس را بر بدن و سيرا شدن
زمن مامعين آب روان و يقال به مفعول مز
عنت الما اسه استنبطه - كلا مامون جري نيه الما
معان بالضم روش هاسه آب و روانى معان
بالفتح منزل و جاسه باش - و موضعي بشام -
مكن - مكن - بيته سوسار تگلين پاي برجاني کردن
يقال مكنه الله من الشئ و اكنه منه يعنى - و استمكن
من الشئ و مكن منه يعنى - امكان دست و ادن -
وزیر بال گرفتن سوسار بغيره يقال اكنه الله الضب
و ابحر اوة الصغافى مكن - و قال الكسائي نهي مكن
و قولم ما اكنه عند الامير شاذ - مكنه (ك) ٢) واحدة المكنز
و المكنات يعنى خانهاى مرغ - و فى الحديث اقرذا
الطير على مكناتها بضم الكاف و كسر الراء و كالتن
للطير و مكنات للضب قال ابو عبدة يجوز نعه الكلام
ان المكن وان كان للضباب ان يجعل للطير شبيها
بذلك كقولهم مشافرا لحيثى و اما هي للابل - و يقال
اناس على مكناتهم اى على استقامتهم مكنان بالفتح
گياهي متمكن جاگير و اهي كه و ر آخر و هي عراب پيدا آيد
فاذا انصرف مع ذلك نهر متمكن الامكن و غير متمكن
هو المبنى و معنى قولهم فى الظرف انه متمكن انه يستعمل مرة
ظرفا و مرة اسما فنصب و يرفع و غير متمكن هو الذى
لا يستعمل في موضع الاظرفا فنصب و لا يجوز الرفع به
اذا كان معرفة و اما اذا كان نكرة او دخلت عليها الواو

و الام متمكن و ناعا و نعبا و جبرا -
نمن - منته - بالضم قوت اليقال به صنفيت المنته
و مقدر السرا صنفه و اجمله به و منته الناقه حنسه بتا
يعنى مانده كردم منتهن اى صنفيت و قوى ضد و رتن
منته و كسر و منته من بريدن - و كم کردن قوله
نعم اجر تخير مومن و لغت و ادن و منته نهادن مع
ن امن ٢) صلتهما على منان اى است از اسما -
اكنى بمعنى بسيا رغبت و منته منى لخصيتى بالفتح يعنى منته
يقال المنته تهتم الصنيفة و ترا لمين من و شاد و رطل
امنان المنارج - منته بالضم لغت و ادن امتنان
شاد و بيان کردن نيكي خویش بر كس منون بالفتح بسيا
منته و منته - و روزگار - و مرگ و هي منونه و مكن
واحدة جمعها - من مخففة معناه كسى و هو اسم لمن
يصلح ان يخاطب بهم غير متمكن و هو في اللفظ واحد
و يكون في معنى الجماعة كقوله تعالى و من الشياطين
من يقود صكون له و كسيت و هذا الاستفهام مخون عند
و اكنه و هو لغير نحو رايت من عندك و هو لغير شرط
و الجوز او نحو من يكرهنى اكرمه و يكون نكرة نحو مررت بمن
محسن اى بالناس محسن - و كلى بها الاعلام و كلى و كلى
اذا قال رايت زيدا قلت من زيدا و فى النكرة اذا قال
رايت رجلا قلت منا و فى جار في رجل قلت منو و مررت
برجلى قلت منى و فى جار في رجلان قلت منان و فى
رجلين قلت منين تسكين النونات فى الجمع و كذا
منونين فى الجمع و تقول فى المرأة منة منان منات
وان وصلت قلت منة يا بذا بالتؤين و منات ان
قال رايت رجلا و حمارا قلت من ايا و فى مررت بحمار و رجل
قلت اى و منى نفس عليه و هذا كله لغة اهل الحجاز و غير اهل الحجاز
لا يرون الحكاية فى من و يرون المعرفة ببدن سما كان كنية او
ذوات اذا جعلت مل سما متمنا شدة من بالضم مخففا معناه انه

مخرج حروف خافض وهو لا يتبدل القافية كقولك خرجت
من بغداد الى الكوفة والتبعض كقولك هذا الدرهم من الذهب
واللبسيان - والتبعض كقولك مندوك من جبل
وفى قوله تعالى - وينزل من السماء من جبال فيها من برد
فالاولى لا يتبدل القافية والثانية للتبعض والثالثة
التبعض والبيان - وجاء للتوكيد ايضا كقولك ما جاء
من احداهما احد ويجه من رجل اكدتها من وكقوله
تعالى فاجتنبوا الرجس من الاوثان اسم الرجس
انذره هو الاوثان وقوله تعالى ما جعل الله لرجل
من قلبين في جوفه - ويقال ايضا ماراثة من سنة امي
منذ سنة قال الله تعالى اسس على التقوى من دل
يوم وجاء بمعنى على كقوله تعالى ولنصرناه من القوم الذين
كذبوا باياتنا امي على القوم - وقوله في القسمين ربى
يا فعلت وضعت موضع الباء هنا لان حرف الجر
يؤوب بعضنا عن بعض اذا لم يلتبس المعنى - وقد يرد
قوله هذا اللفظ واللام ويقال ملكذب -

موان - موان - مؤنة - برداشتن (رفع نون)
صن ۲) فهو رجل ممان -
ممن - مهنة - بالفتح والكسر ضمت كرون (جمع
ن) ص ۲) ما من خادم - وروشدن شتر بوقت
بارگشتن امتهان بدل كرون چیزی - وخور و...
براشتن همانم بالفتح شسته وخورى (جمع لضمها)
هين لغت منه -

مين - مين - مدوع مينون ج - يقال اكشدر
النون مينون و... (جمع نون) كرون ۲)
ما من مينون لغت منه - وهو متان ووه مفشوشه

ما جشون - بضم الجيم وكسر باء محذوف مست
ماه گون يعنى برنگ ماه جشوشيه موصفي مست
بهينه -

مشك دانه - بالكسر لقب به الحافظ عبدا لله
بن عمرو بن ابان الحمد الطيب رجي واخلقه لغت
فارسيه يعنى جاي مشك -

فصل النون

نمن - نمن - بوى ناخوش (جمع نون) كرون ۲)
لغتها نمن وانمن يعنى نومنتن ومنمن بكسر الميم
اتباعا - ونمنه غيره - وقوم مناتين - ويقال ما انمنه
في التعجب -

نخن - نخن - ما هو جمع النون لفظها وحرك
آخره بالضم لا تقار الساكنين لان الضمة من جنس
الواو التي هي علامة الجمع -

نون - نون - ما هي النون نيمان ج - ويترى
تج - ونام شمشمى - ودرات وريخته از تقاسيرن
والعلم آدرده اندو حرفى از حروف معجبه وپوشن حرف

الزبوت و ذوالنون لقب لولس عليه السلام
ويكون للتاكيد مشددة ومخففة في الفعل استقبال بعد
اللام المقسم كقولك في المشددة والله الاضربن ز او
تلحق اللام والفتي تقول اضربن لا تضربن وتلحق في

الاستفهام تقول بل تضربن وبعد الشرط ان ازوت
على ان ما كقولك ما تضربن زيد الاضرب قال الله تعالى
فاما تخفون في الحرب فشر وبهم في التثنية اضربون وفي
الجمع اضربن بضم الباء والمؤنث بكسر باء وجمعها

اضربان اعظم من ثلثه نونات فمفضل بينهن بالفت
وتكسر لوتها واما المخففة اذا استقبلها ساكن فمقطعت
واذا وقعت عليها وقبلها فتحة ايدتها بالفت كقولك الاضرب
وع) ولا يقيد الشيطان والله فاعيدا - ويبدأ بفت

في الوصل كقول الشاعر (شعر) اضرب عنك اليوم
طارقاه ضربك بالسوط قولش الفرس - تقديره وضرب
عنه

عناكب - والمخففة لصلح مكان المشددة الا في موضعين
في فعل الاثنين كقولك اضربان وفي جملة المؤنث
اضربان فلا تفضل فيها الا المشددة لئلا يلتبس بنون
التثنية - ويقال نونت الاسم مؤنثا والتؤنث لا يكون
الا في الاسماء -

عنتو ومنين - كعظم بفتح العين كغوران غوروه شوه
نقته - بفتح النون - والقاف والنون المشددة
والدال جعفر احمد وزير الوداد العلويين من بني محمود
بالاندلس نونان بالضم شمسيت منه الفقيه محمد بن
ابى علي بن ابى نصر ابو المكارم فضل الله بن الحافظ
ابى سعيد وناصر بن اسمعيل ومحمد بن منصور وعلية ابن ناصر
بن محمد الفقهاء النونيون -

نون - نون - موى كم زور ومحمد بن عبدا لله بن النون
رونياعن اجازة -

فصل الواو

واتن - واتن - رگ ول وقد وملت
آتش اى هببت وبتمة - وشى وانش لى
ثابت وواتن وواتن واكتم بودن (جمع نون) كرون
۲) واتن آب روان واعلم موا تملازمت
كرون -

واتن - واتن - بفتحين بيت وفتن او تان ج
واستوشن من المال اى استكشمت واستوشن
بالنار ايضا - واتن واتن بفتح -

واتن - واتن - زمين درشت هموار بلند
ناقة وجاتخت واستار وقلبي هي اعطية الوضئين
وكرانه وادى وخته ثلث حركات رخسار اخته بالضم
مفتوحا كذلك فضايل لغت جيل وواتن اعظم الوجات
ويقال بالورى اى من وجن الجبل هو ا -

مشك دانه

نمن - نمن
نقته

نخن

نون - نون

موان - موان

ممن

مين - مين

موان - موان

ما جشون